

Se, mitä me tässä Filosofia ja systeemiajattelu -sarjassa pyrimme luomaan, nyt kun meillä alkaa tässä,

kellon ollessa 15.15, luento kaksi näistä kahdeksasta

tilaisuudesta, niin mitä mä toivon, että tässä muodostuisi, ois tietynlainen avaruus, tietynlainen alusta, tietynlainen tilanne,

tavallaan sellainen sali, minkä sisällä sä voisit kaikessa rauhassa niin antaa ajatusten kuulua siin sun omassa mielessä,

myöskin joillain sellaisilla sävyillä ja nyansseilla, jotka normitilanteessa välttämättä ei kuulu, koska normitilanteessa voi olla kaikenlaista

myöskin hälyääntä tai jotakin muuta sellaista hyvin hallitsevaa ääntä,

minkä vuoksi, se joku toinen ääni, jota oikeestaan voisikin olla aika kiinnostavaakin kuunnella, ei saa tilaisuutta kuulua.

Tänään tullaan etenemään tässä otsikolla Matrix Reloaded,

siinä kohdassa siis viitaten maineikkaaseen Matrix-trilogiaan mut työskennellen niin siinä samassa sävyssä, samalla tyylillä,

kuin ensimmäisellä kerralla jo tässä pyrimme tekemään, joka on, että me työskentelemme keskeisten

elämään liittyvien teemojen avaruudessa ilman että me lähdemme ensisijaisesti nimeämään niitä teemoja.

Tässä suhteessa meidän tavoitteemme ei ole

siinä mielessä käsitteellisen analyysin kautta saada otetta johonkin asiaan vaikka se asia itsessään tiedettäis aivan keskeisen tärkeäks,

eikä myöskään meidän ensisijainen tavoitteemme ole valottaa jotakin isoa asiakaskokonaisuutta jäsenellen sitä älyllisesti vaan pikemminkin meidän

tavoitteemme on luoda siis alusta, ympäristö, tilanne, minkä sisällä sitten sun oma mieli vois käynnistyä tietynlaiseen tekemiseen,

joka tietynlainen tekeminen voisi liittyä,

jos me ajatellaan nyt yliopistollisen instituution näkökulmasta asiaa jäsenellen, niin tietynlaisiin oikeestaan työmenetelmiin. Siis yksihän mahdollinen työmenetelmä on sellainen,

missä henkilö virittää itsensä työskentelemään jollakin tärkeällä tavalla henkilökohtaisesti ja se voi sisällyttää vaikka järkeilyä.

Siihen voi tiettyä eläytyvää komponenttia sisältyä, vaikkapa siitä syystä juuri, että

tavoitteena on tietyllä tavalla henkilökohtainen jokin, niin siinä suhteessa siis ihmisen kyky eläytyä vaikkapa johonkin ihan kuvitteelliseenkin esimerkkiin jostakin tilanteesta jossakin vaikka hississä 20 vuoden

kuluttua, niin voi auttaa sua aika pakottomasti ja ehkä kuitenkin aika mielikuvarikkaasti

tietyllä tavalla kiireettömästi mutta kuitenkin keskittyneesti hahmottamaan jotakin sellaista, mikä liittyykin sitten sun nykyisyyteen

mahdollisuutena ja siinä mielessä siis sen luennon, niin ku ehkä vois sanoa virtaava avautuvuuden ympäristö

vois tarjota aika hedelmällisenkin tilanteen peilata jotakin.

Meiän ensimmäinen luento, aika monet ovat löytäneet sen myös,

sen ohella, että niin monet oli meiän siinä suorassa lähetyksessä mukana, niin myöskin tallenteina ja mä sain

tällaisen tekstiviestin yhdeltä mun lakimieskaverilta ja täähän on tän Zoom-työskentelyn ja sitä kautta tällaisen etätyöskentelyn

aika hieno piirre, että tilanteeseen voi tulla mukaan myöskin hyvin monenlaisia ihmisiä vaikka

hänen elämäntilanteensa vois olla sellanen että ois vaikea tulla vaikka Otaniemeen, niin on yksi ilonaihe itselleni.

Mut sit sen lisäksi on se mahdollisuus, että joku katsoo jostakin Youtubesta vaikka tässä tapauksessa sen luennon jälkikäteen ja niinpä tää mun lakimieskaveri, hän on siis mun ikäluokkaa,

kirjottaa näin että: "Kiitos taas kerran hienosta luennosta. Yleisen oikeustieteen ja oikeusfilosofian

professorini Kaarlo Makkonen totesi, että oikeustieteen opinnot tähtäävät käytännön valmiuksien

antamiseen. Tutkinnon suorittaneen tulee hallita lainhuudon myöntäminen, kiinnityksen vahvistaminen ym. ym.,

mutta oikeusjärjestelmässä ja sen ymmärtämisessä on kysymys laajemmista asiayhteyksistä.

Valistuminen niissä asioissa edellyttää juuri esiintuomaasi ajattelun laajentamista."

Siis hänelle oli tullut mieleen niistä kehittelyistä, mitkä The Last Time -luentoon sisältyi kenties vaikkapa koskien

Bengt Holmströmiä ja Bob Wilsonia, tällanen ajatus, että toikin on mahdollista, itse asiassa näin olen juuri kokenut kun nyt ajattelen taaksepäin

opettajastani Kaarlo Makkosesta 40 vuotta myöhemmin.

Se henkilökohtainen työskentely, minkä meidän tilanne mahdollistaa, se tarkoittaa myöskin sitä että

sä voit kenties kytkeä johonkin jo kokemaasi niin jonkun uuden näkökulman, ikään kuin ottaa kiinni siitä tutusta asiasta vähän toisella tavalla.

Et se on ikään kuin et sä soittaisit vähän eri ehkä äänilajissa sen jonku tutun kappaleen tai että sä tuot siihen mukaan jonkun sellaisen tekijän et se

sointu, mikä siitä kaiken kaikkiaan syntyy, merkityksessä, lähtee väreilemään. Niin tää on tietynlainen työskentelytapa,

josta mä sanoisin, että tää meidän nykyhetkisyys

tarjoaa siihen mahdollisuuksia, kenties suht poikkeuksellisella tavalla, myöskin sit mitä me tässä työmenetelmänä hyödynämme

on se, että me halutaan ottaa joitakin erilaisista traditioista esiinnostettavissa olevia sisältöjä ja käsitteistöjä

mukaan siihen tapahtumasarjaan ja siihen tekemisen prosessiin, joka toivottavasti on hyvinkin henkilökohtaista.

Huomatkaa tää, että sä saat jonkun käsitteistön mukaan siihen sun omaan prosessointiin, johonkin ehkä dialogiseen tilanteeseen. Ykshän muoto

niille, jotka tän suorittaa yliopistokurssina, on tällaiset

mitä me kutsutaan räjähdysoimaiset oppimiskeskustelut, dialogit, jossa ryhmä ihmisiä, jotka osallistuu tähän kurssiin, ensin kirjaa omia

ajatuksiaan ja sitten toimittaa ne toisilleen ja sit he kohtaa esimerkiksi Zoomissa ja sitten keskustelee kukin niistä, miten kukin on nähnyt

sen, kokenut sen, pitänyt olennaisena siin tiettyssä luennossa, mistä he ovat sopineet, että he keskustelee, ja sitten muodostaa siitä tällaisen yhteisen

kuvauksen, niin tommosessa tilanteessa, missä sä keskusteleet joidenkin henkilöiden kanssa tai ehkä se on joku sivuhuone,

missä sä vaan sattumalta oot joidenkin kanssa siinä samassa sivuhuoneessa, ni sä voit ottaa jonkun käsitteen käyttöön, mikä just on ollut esillä

siinä edeltävässä jaksossa, ilman et sun tarvitsee väittää, että sä oot sen kyseisen käsitteen mikään suurikaan asiantuntija.

Se on erittäin epätodennäköistä, että sä olisit kovin suuri asiantuntija, jos se on joku kirjallisuudesta nouseva käsite, mikä just on vasta tullut tarkasteluun. Ku ei sun tarvitse

olla sen jonkun tietyn käsitteen tai jonkun ajattelutradition suuri asiantuntija voidakses kuitenkin hyötyä siitä, että joku on sen jonkun ajatuksen

tosi pitkälle vienyt eteenpäin niin, että sitten siitä tietynlainen jäävuorenhuippu voi

pulpahtaa pintaan jonkun tunnin kuluessa osana Filosofia ja systeemiajattelu -tarkastelua ja sitä

kautta myöskin synnyttää tietynlaisen syötön sulle sinne maalialueelle ja kenties

sitten sä siinä huomaatkin jonkun tilaisuuden tehdä maalin jollakin ehkä aivan uudella tavalla,

koska se syöttö tuli semmosesta suunnasta semmosella tavalla.

Tarinallisuudet, tietynlaiset avainsanat tai kahvakäsitteet niin kuin ehkä vois sanoa siis

sana, jota voi toistaa niin että siitä voikin muodostua käsite mutta se käsitehän saattaa olla sellainen että siitä kiinni pitämällä, siitä alas painamalla sä pääsetkin johonkin kokonaan uuteen tilaan.

Tietynlaiset majakkamääreet, et sulla on sellainen joku nimike, joka valaisee sitä jotakin merta,

missä sä sitten purjehdit ja sitä kautta muodostuu tietty viitepiste, minkä kautta sun purjehtiminen onnistuu paremmin niin

on myöskin tällainen työmenetelmä ja huomatkaa, että tällainen työmenetelmä on siinä suhteessa jossain määrin poikkeuksellinen, että

yleisesti ottaen yliopistokursseilla pyritään siihen, että professori tuo jonkun tietyn käsitteistön, joka siihen johonkin aihepiiriin

vuosikymmenten työllä on kiteytetty, niin kuulijoille mahdollisimman kirkkaasti mahdollisimman jäsentyneesti tietoon.

Ja tää on valtavan tärkeätä, että ihminen joka jotakin tiettyä asiaa tosissaan opiskelee, niin haluaa juuri tuon tehdä mutta koska

meidän teemamme on elämä itse eikä ainoastaan yleisessä mielessä elämä itse vaan kunkin oma eteenpäin eletävä elämä

niin tästä syystä vois sanoa että varmaankaan ei oo niin että on joku valmis käsitteistö kenelläkään tai missään tiedossa niin että

juuri se käsitteistö jonkun tietyn ihmisen tulisi omaksua ja sitä lähteä soveltamaan sen oman elämänsä elämisen kentässä.

Tilanne on erilainen kuin silloin kun joku suuntautuu vaikka olemaan sisätautilääkäri, koska ollakseen sisätautilääkäri sun täytyy

hallita sellasia lainalaisuuksia, jonka taas esiin artikuloimiseen on käytetty ihan valtavasti voimavaroja kymmeniä vuosia.

On mieletöntä olla suuntautunut olemaan sisätautilääkäri, jos et sä halua tietää, että millaisella käsitteistöllä, millaisilla sanoilla,

minkälaisilla viitepisteillä niitä erilaisia ilmiöitä ku siel ihmisen sisällä voi tapahtua kropassa, jossakin sisätauti-ilmiöissä,

niin on tähän asti jäsenetty, mut kun meidän kenttämme onkin elämä itse, eikä elämä itse, mä toistan vielä, ainoastaan jonakin sellaisena, jota ulkoapäin

tarkastellaan vaan sellaisena, mitä me kaiken aikaa elämme ja toivon, että voimme elää merkityksellisemmin kuin tähän asti,

tästä eteenpäin. Mikä se käsitteistö sitten voisi olla? Ni ainakin voi sanoa että ei varmaankaan oo mitään erityistä syytä olettaa, että on

joku sellanen ikään ku etu-lyönnissä olevan privilegio-käsitteistö vaan pikemminkin on ikään kuin

mahdollisuuksia erilaisilla tavoilla, josta sitten ihminen voisi lähteä hyötymään. Myöskin sitten hyvin poikkeuksellisena piirteenä meidän

Filosofia ja systeemiajattelu -pyrkimyksen osalta, niin mä mainitsisin tässä ja mä tulen palaamaan tähän myöhemmin vähän yksityiskohtaisemmin, niin sellainen ilmiö joka tietysti on kaikille

meille tuttu, mielen vaeltelu, siis ihmisen mielihän tosi herkästi vaeltelee. Et sun on erittäin vaikee pitää sun mieli täysin fokuksessa ja et siis

Martti Lutherilla on jossakin tätä koskeva hauska pointti, kun hän siis yrittää rukoilla ja et hän on aika tosissaan

niin ton keussin kanssa, mut hän huomaa et hänen on tosi vaikea keskittyä niin siihen ajatukseen, mikä se rukous olisi,

koska ikään kuin mieli lähteekin vaeltelemaan ja no sitten jotku itämaiset traditiot on kehittänyt tosi paljon erilaisia tapoja, millä ihminen vois saada mieltään ikään kuin

enemmän omaan haltuunsa siinä mielessä, että hän vois jollakin tavalla päästää irti, niin että mieli ei samalla tavalla sitten lähtisi vaeltamaan kaikkialle,

ni on siis tällainen yleisinhimillinen ilmiö kaikilla meillä, et on ikään kuin tällaisia sivupolkuja, mitkä yhtäkkiä

sieltä jostakin aukenee ja kiusaus on lähtee sinne sivupolulle, niin on ongelma useimmilla luennoilla.

Ja miksi se on ongelma useimmilla luennoilla johtuu siitä, että sen luennon pointti on käydä läpi hyvin jäsentyneesti jotakin aivan fundamentaalista sisältöä,

jota se joku asiantuntija on ehkä vuosikymmeniä miettinyt, niin nyt hän niin kiteytetysti kuin hän ikinä pystyy, pyrkii sen käymään läpi, ni se, että sun mieli lähtee vaeltelemaan,

on huono juttu, koska silloin sinä aikana mieli vaeltelee jossakin, professori käy läpi sellaista jotain, mistä sä sitten putoat kärryiltä.

Ja sul on ehkä vaikeuksia sit ymmärtää kahden minuutin kuluttua tai viiden minuutin kuluttua ku sä oot ollu siellä jossakin mielen vaeltelu -sivupoluilla et mitä hän oikeestaan edes puhu.

Tähän liittyvästi hyvin alleviivatusti haluisin sanoa että tässä Filosofi ja systeemiajattelu -ympäristössä vaikka ihan kaikki, mitä mä

tässä esitän ja ihan jokainen lause yksittäisestikin, pyrkii olemaan niin täsmällinen taas ku mitä mä ikinä kykenen et

se vois olla osana sitä kokonaisuutta, mitä mä ajattelen, et se kaikki olis, niin siltikin, yksi työmenetelmä on, se että sun mieli vaeltelee jollakin sellasella hedelmällisellä tavalla, et

sen seurauksena sun mieleen tulee jotakin sieltä sivupolulta sellaista, mitä kellekään muulle ei, just sitä, tuu mieleen.

Olettais, että aika harvalle, joka oli meidän ensimmäisellä luennolla tai katsoi sen tallenteen Youtubesta tai kuuli sen jostakin muualta,

tuli mieleen pitkään jo eläkkeellä ollut kenties tässä vaiheessa jo edesmennyt oikeustieteen joku tietty professori,

niin kuin tälle mun lakimieskaverille oli tullut mieleen, joka puolestaan antoi hänelle tiettyä

merkitystä, sellaista siihen sointuun, mikä se luennon sisältö oli, joka syvensi sitä hänen kannaltaan. Ni tää

mielen vaeltelun sivupolkujen, voisko sanoa metodiikka, tarkoittaa sitä, että silloin myöskin otat

tietynlaisia strategioita haltuun, jotka strategiat, mitkä sä otat haltuun, saattaa olla ihan tosi olennaisia

jossain sellaisessa samanlaisessa mielessä kuin jos me ajatellaan unta, nyt mä sanon tän metaforisesti tän näkökulman, jos me ajatellaan unta, niin

mehän tiedetään unesta et siin on tiettyjä vaiheita tommosessa unessa,

jotka on hyvin toisistaan poikkeavia. Onko sitten REM-uni,

onko joku deep sleep, onko nää nyt sitten parhaita nimikkeitä, on oma kysymyksensä, mut
joka tapauksessa me tiedetään se, että

sun silmät saattaa esimerkiksi liikkua tosi paljon sun nukkuessa ja mut tietyssä vaiheessa sun unta
näin ei tapahdu, et sä oot ikään kuin niin kuin fyysisesti ajatellen ihan tosi liikkumaton,

niin tommosessa deepin sleepin vaiheessa, joka taas palautumisen kannalta on ihan tosin tärkeätä,
että sä saat tarpeeksi syvää

unta mutta toisaalta me tiedetään myöskin se että REM-uni vaiheessa kun sun silmätkin vilistää

niin sun aivot tekee jotain sellaista, jossa kenties asiat asettuukin toistensa yhteyteen

joillakin uusilla tavoilla, sattaa ilmetä vaikka jonakin unena, jossa myöskin sulle jonkun asteisesti
tajuttavalla tavalla

jotkut asiat de facto asettuu uusiin yhteyksiin, ku sehän voi olla että sä heräät vaikka siitä jostakin
unesta ja sä muistat hetken

aikaa et kuinka hassuja yhteyksiä siinä syntyi, niin tää on sun mielen kapasiteetti, niin asettaa ihan
hassujakin asioita toistensa yhteyteen.

Mut sehän saattaa olla, että se, että joku hassu asia sit asetetaan jonkun toisen asian yhteyteen

jossakin tekemisen ympäristössä niin onkin neroutta, se saattaa olla siis

ensiaskel ihan valtavaan innovaatioon. Tavallaan jälkikäteen ajatellenhan vois sanoa, että ei se nyt
oo

mikään ihan hirmuinen pointti huomata, että tollasella ihmisellä on tollanen kosketuskyky,

että ihminen kykenee koskettamaan asioita. Toisin sanoen ei oo ainoastaan niin et ihminen
suhteessa

johonkin laitteeseen voi toimia niin että hän painaa jotakin nappia, jolloin se laite siirtyy eri tilaan,
kuin

ennen sitä sen jonkun napin painamista se oli, et sähän voisit ajatella että ihminen voi vaan niin kuin
koskettaa jotain.

Et ihminen oikeestaan aika alkuperäisesti pyrkii koskettamaan ja tän takia vois kuvitella että joku ois
aika aikaisessakin vaiheessa,

sanotaan vaikka jotakin käyttöliittymätutkimusta, kun tässä nyt kehitämme jotakin käyttöliittymiä
vaikka niin joku ois ajatellu et hei hei hei, eks kantsis vaik katsoo noita käyttöliittymiä ni

kosketuksen näkökulmasta. Kun me tiedämme, et maailman parhaatkaan ei pystynyt tohon
ajatukseen.

Se, että meidän mieleemme vois tässä suhteessa vapautua ni

tuntus ihan noin yleisesti kun asiaa ajattelee, niin ihan kohtalaiselta mahdollisuudelta, joka on
oikeestaan yksi muoto sitä mitä ensimmäisessä luennossa kutsuimme

ehkä-ajatteluksi. Ehkä-ajattelu nimeää sen, että joku voiskin olla jollakin tavalla, esimerkiksi, että
ehkä voisi olla

niin, että vaikka koskettaminen olisikin hyvä juttu osana vaikka käyttöliittymä-kehittämistä.

Ja viimeinen kohta. Meiän ideana, mut mä haluaisin tän sanoa osana tätä työmenetelmätarkastelua, että

ideana on ajatella todellisia ajatuksia ja tuntea todellisia tunteita.

Mä tän ajatuksen ajatuksen haluan suorastaan kirjata vähän lainausmerkeillä sen takia että tää on mulle itselleni ollut sellainen lause, joka on monasti auttanut. Et monasti jossakin tekemisessä yllättävän yksinkertaiset asiat, voi olla sellaisia, mitkä auttaa siinä tekemisessä.

Että esimerkiksi, kun mun elämä on ollut hyvin pitkälti luentojen pitämistä.

Ja kun luentojen pitäminen on muodostunut sellaiseksi mun sydämen asiaksi, et mä haluan pitää niin hyviä luentoja kun mä ikinä pystyn pitämään

niin on tiettyjä yleisprinsippejä mitä tommosessa jutussa, niin ku missä tahansa jutussa, henkilö voi lähteä seuraamaan.

Mut henkilöllähän voi olla jotain sellaisia henkilökohtaisempia prinssiippejä, mitkä hän on saattanut jostakin löytää, ehkä kuulla, ja että tää samainen mun lakimieskaveri,

jota lainasin tossa hänen tekstiviestiään, niin heti kun mä olin lukenut ton mun tekstiviestin aamulla,

mä muistin yhden tilanteen kun mä olin hänen autossaan, koska me oltiin sovittu että mä pidän presentaation hänen toimistolleen.

Niin me oltiin yhdessä matkalla sit sinne missä se nyt olikaan se tilaisuus,

jossakin Sipoossa muistaakseni. Niin me oltiin siis tän mun lakimieskaverin autossa matkalla

sinne paikalle, missä tää mun tilaisuus sitten olisi hänen henkilökuntansa kanssa,

kun sitten hänen suuren rakkautensa poika

soittaa. Ja tää hänen suuren rakkautensa poika, tää oli ihana tää heidän rakkautensa kun se synty, meillä oli sillon vielä juhlia täällä meillä, niin se oli sellanen uuden vuoden juhla,

se oli aivan fantastista kun he olivat löytäneet toisensa koska heillä oli aikamoisia myöskin iskuja siinä ollut yksityiselämässään ennen kuin he löysi toisensa.

Ja näin molemmilla oli jo lapsia. Niin siis tän taas ennestään myöskin mun kaverin, tän leidin, poika siis nyt soittaa, just valmistuneena ylioppilaana,

tälle äitinsä rakastetulle siinä autossa ja sit mä kuulen, kun hän puhuu, kun he puhuu

siinä keskenään ja mikä siinä sisältö oli, kun tää poika siinä oli vähän kahden vaiheilla et onks noi oikiksen opinnot sittenkään kuitenkaan niin ku hänelle.

Niin mitä tää mun kaverini siinä käy läpi, on juuri tää Kaarlo Makkonen -pointti.

Elikä tää Bob Wilson -pointti, et on yks juttu se, että sä niin ku opiskelet tiettyjä sisältöjä, jotka on hyvinkin tarkasti määritelty, mut

se varsinainen pointti on hahmottaa se tietynlainen ajattelutapa, tietynlainen toiminnan tapa, joka siinä syntyy.

Se on se varsinainen pointti.

Ja tää, että ihminen ajattelee todellisia ajatuksia, tarkoittaa sitä että se todellinen ajatus saattaa sitten siirtyä johonkin todelliseen tilanteeseen ja se

siirtyy siihen todelliseen tilanteeseen todennäköisemmin, jos sä myöskin siinä vaiheessa kun sä ajattelet sitä todellista ajatusta, kykenet tuntemaan todellisia tunteita.

Huomatkaa, että tunteilla on tietty pointti, muukin kuin se, että onks ne miellyttäviä tai epämiellyttäviä.

Voidaan ajatella, että ne voivat myöskin sisältömielessä alleviivata jotain, ikään kuin tuoda siihen partituuriin semmosen

aksentti-merkinnän, että jokainen tajuu, että tossa kohdassa nyt täytyy skarpata, nyt tullaan niin kuin tärkeeseen kohtaan.

Että tämä on siis, jos me ajatellaan se näytelmä käsikirjoituksena, niin tossa on toi iskurepliikki ja et sun täytyy

tajuta, että kuulijoiden täytyy kuulla tää iskurepliikki, et jos sattuu niin että joku just sillä hetkellä aivastaa, kun sä sanot sen iskurepliikin, niin sun täytyy jollakin tavalla saada se sit kuitenkin yleisölle läpi,

niin on siis tällaista meidän itsemme kanssa työskentelyä, jonka toivon että tää meidän

tilanteemme mahdollistaa ja jossa hengessä, nyt jos ajatellaan elokuvaa Matrix

niin elokuvassa Matrixhän kokonaisuasetelma

on se että ihmiskunta on enimmäkseen semmosissa kennoissa,

jossa he sitten lilluu niissä kennoissa antaen energiaa koneille.

Mut nää koneet on sen verran briljantteja koneita, että ne synnyttää näissä kennoissa oleville ihmisille kaiken aikaa sen vaikutelman, että he elää ihan täyttä elämää.

Et se on vaan, että se elämä, mitä he elävät,

kätkee sen todellisen tilanteen, missä he ovat itse asiassa siellä kennoissa.

Ja tässä suhteessa siis se on tällainen keinotodellisuuden todellisuus, mis nää ihmiset

tosiasiassa elää, mutta he kuvittelee et he elää ihan täyttä elämää.

Mut pieni määrä ihmisiä on kuitenkin sitten tän Matrixin ulkopuolella

ja tällainen vastarintaryhmä, joilla on sitten tällainen emoalus

ja mitä sitten elokuvan alkuvaiheessa tapahtuu

on, että Morpheus-niminen avainhahmo tässä vastarintaliikkeessä kohtaa Neo-nimisen henkilön, siviiliniimeltään Mr. Anderson,

ja sitten tarjoaa hänelle kaksi pilleriä. Eli syntyy valinnantilanne.

Mut se valinnantilanne, nyt annettuna toi kokonaisasetelma, on poikkeuksellisen dramaattinen valinnantilanne.

Et se on sellainen valinnan tilanne, et jos sä otat tän sinisen pillerin,

niin sä jatkat sun elämää niin ku se on tähänkin asti tapahtunut siel kennossa. Mut sun kannalta

positiivista on se, että ku sä et oikeestaan tiedä, että sä oot siel kennossa. Et sä luulet että siinä sä nyt oleilet missä sä nyt oleiletkaan, ja kaikki menee ihan niin kuin elämässä niin kun se

menee, ihan noin mukavasti. Sen sijaan jos sä otat tän punaisen pillerin niin sä räjähdät ulos sieltä kennosta.

Mut silloin on taas se huono puoli, että silloin kaikki se on sua vastassa, mikä on tähän asti halunnu pitää sua siellä kennossa.

No tietenkin vois sanoo, että ykshän tällanen taiteen historian keskeisiä kysymyksiä kaiken aikaa

on se mikä elokuvallisesti, elokuva taidemuotona, on erityisen hienoa päästä ohjaajana toteuttaa, joka on siis tää tällainen valinnan hetki.

Tavallaan jos me ajatellaan viime kerran meiän esimerkimaailmaa ja tätä E. Saarinen plays the New Testament

-esimerkkiä, jossa on siis Nasaretin mies ja sitten ryövärit ristillä.

Niin Nasaretin miehen puhe vastauksena siihen, mitä ryöväri ristillä siinä kysyy, että kuka sä oikein olet,

niin itse asiassa sisältää tän punainen ja sininen pilleri

-lopputuloksen vaikka se ei oo samalla tavalla dramaattisesti siinä läsnä mutta se tulee silti esiin siinä sen kautta, että tää ryöväri numero 1

päätyy eri pilleriin kuin ryöväri numero

erilaisia syitä päätyä siihen sinisen pillerin erotuksena punainen pilleri. Toisella tavalla sanottuna vielä et toinen meidän keskeisiä esimerkkejä

ensimmäisestä luennosta oli Pulp Fiction -elokuvasta Jules ja Vincent,

jotka joutu ihan samaan väijytykseen mutta ainoastaan toinen heistä

koki, että hetkinen, tää havahdutti mut. Et mä haluan nyt niin ku muuttaa mun elämän.

Et sä voit jatkaa kävelyä paimenen kanssa,

mut mun silmät on ihan täysin auki,

niin on siis yksi versio tästä tapahtumasta, joka Matrix-elokuvassa tulee erikoisen dramaattisesti ja sitä kautta kauniisti meidän eteemme,

ja jonka periaate oikeestaan vois sanoa olevan se, että sun maailma voi tuntuu ihan tosi todelta mutta se silti saattaakin olla algoritmien hallinnoima kupla.

No tietenkin siinä vaiheessa, kun 90-luvulla Matrix-elokuva tuli, niin ei ollut tiedossa, et millasia tämmöiset kuplat itse asiassa voisikin olla,

jotka siis nimenomaan on algoritmien hallitsemia.

Ja kuinka ne saattaa sitten heilutella kokonaisia yhteiskuntia eikä mitä tahansa yhteiskuntia vaan niitä yhteiskuntia, mitä tähän asti on pidetty johtavina yhteiskuntina siinä suhteessa, että ihmiset siellä omalla vapaalla tahdollaan ja omasta valinnastaan käsin

voivat ohjata sen kansakunnan kohtaloa. Niin tässä suhteessa tää on, mä sanoisin, aika lailla aikaansa edellä oleva kiinnostava elokuva.

Sinänsä tää peruserottelu, mikä täs tulee tarkasteluun, siis se peruserottelu sen välillä, mitä tapahtuu todella

ja sitten sen välillä, mikä on mun vaikutelma siitä, että mitä tapahtuu, niin tää erottelu on sellainen, mikä, tässä kun me katsotaan

ajattelun historiaa niin aikalailta keskeisesti tulee alun alkaen jo Platonin toimesta tarkasteluun, Platonin, jota me

ensimmäisellä kerralla hieman sivuttiin, kun me tarkasteltiin Sokratesta. Häntäkin vain sivuten.

Mut tässä kohdassa siis se keskeinen erottelu, minkä Platon tuo esiin kirkkaammin kuin kukaan muu siihen mennessä oli tehnyt,

ja mikä jää sitten oikeastaan aika lailla osaksi meiän tapaamme ajatella mut usein emme ajattele että näin on asian laita, koska

useinkaan emme ajattele meidän ajattelua, nimittäin siis se tosiasia, että heti kun sä ajattelet niin voi olla, että se mitä

sä ajattelet niin onkin ainoastaan kartta siitä, miten asiat todellisuudessa on,

eikä itse se asia. Että kun on aikalailta selvää, että kun sä jossakin maastossa etenet, niin siinä maastossa on hyvä juttu,

jos sulla on joku kartta. Mutta toisaalta sä voit innostuu siitä kartasta siinä mitassa että sä et oikein enää näe, et mitä se maasto on.

Niin tää kartan, minkä maaston, tai jonkun eduskuvan ja sen ilmiön itsensä välinen erottelu,

tää on todella syvälinen erottelu, jota siis puolestaan joku saattas haluta omalla kohdallaan

omaa ajattelunsa liittyen lähtee terävöittämään vaikkapa sen kautta että sä kysyt näin, että

missäköhän tämä erottelu on ensimmäisen kerran erikoisen kirkkaasti tuotu esiin koska monasti kun joku juttu ensin tuodaan esiin

niin siinä on myöskin sellaista vähän niin kuin voisi sanoa rautalangasta vääntämistä, joka voi olla sitten hyödyllinen, et sä näet sen,

et mikä se ilmiö itse asiassa on ja tässä suhteessa sitten päätyä vähän tutkimaan nyt vaikkapa Platonia,

koska ihmiskunnan historiassa tää on ensimmäinen kerta,

kun tää vaikutelman ja sitten tosiodellisuuden välinen erottelu niin valtavan jäsentyneesti tulee tarkasteluun, mitä Platonin toimesta se tulee tarkasteluun.

Sitten tää Matrixin maailma, ennen kun mä sukellan siihen pikkuisen lisää, niin mä esittelisin tähän yhden tällaisen esimerkin siitä, että miten esimerkiksi

me voitais hyödyntää jotakin ajattelutapaa, joka jo on valmiina aika pitkälti kehiteltynä,

vaikka emme tässä sano, että tää nyt on ainut tapa tai välttämättä paraskaan tapa

mutta tää on nyt yksi tapa, millä me voimme saada tietynlaisen kahvan, mistä avata

tietty ovi, tää on tietynlainen majakka tää erottelu järjestelmän 1 ja järjestelmän 2 välillä,

joka on varsinkin Daniel Kahnemanin suomennetunkin kirjan, Ajattelu nopeasti ja hitaasti, kautta jossain määrin löytänyt tiensä

ihmisten luokse johonkin pisteeseen asti. Hän oli siis taloustieteen nobelisti

mutta kokeellinen psykologi, niin tää Daniel Kahneman. Mä oon tavannut hänet, valtavan sympaattinen,

todella charmikas, inhimillisesti valtavan lämmin henkilö, itse asiassa se hänen lämpönsä mun mielestä heijastuu siinä hänen tavassaan kirjoittaa.

Mut kun kirjassa on viisi ja puolisataa sivua niin se ei oo ihan noin vaan luettavissa tai sisäistettävissä

mutta otetaan siitä tietty tällainen kaistale tarkasteluun, että kun ajatellaan sun ajattelua,

siis ajatellaan sun ajattelua niin nyt yksi tapa kuvata sun ajattelua

on sanoo näin että osa sun ajattelusta syntyy jonkin sellaisen toimesta mitä Kahneman ja muut tutkijat, keneen hän tän tarkastelunsa liittää, kutsuu järjestelmäksi

yksi, jonka keskeinen tunnusmerkki,

tän järjestelmän yksi, on se, että jotain tapahtuu automaattisesti.

Samalla kun se tapahtuu automaattisesti niin se tapahtuu hyvin vaivattomasti, et ikään kuin jotain on käynnissä ja koska se on käynnissä

omatoimisesti, tapahtuu tosi nopeesti, niin sä et oikeastaan kauheasti pane merkille, et miten se, mikä syntyi, se joku ajatus, syntyi.

Sä vaan ikään kuin päädyt johonkin ajatukseen, mut just se tosiasia, että se syntyi niin automaattisesti, saa sut pitämään sitä ajatusta todennäköisesti totena.

Siis huomata, näinhän ei välttämättä olis, et voitaishan kuvitella että se tosiasia, että joka tulee mieleen nopeasti ja samantien, niin

henkilön kannalta ois vähän niin ku epäilyttävää. Mutta toisaalta jos me ajatellaan ihmisenä olemista sadantuhannen vuoden perspektiivissä, sadantuhannen vuoden, vois

sanoa, että eihän ihmissuku ois selvinnyt sataatuhatta vuotta, jos meissä ei ois ollut tämmöistä järjestelmää

aika syvällä, että reagoidaan samantien kun kuuluu joku tietty ääni, et sä automaattisesti hahmotat jonkun vaikka vaarana.

Ja siitä syystä kun sä hahmotat sen vaarana, niin siis se vaaran ajatus tulee siitä tietynlaisesta vaikka tulen äänestä sulle

saman tien ja saa sut toimimaan sellasilla tavoilla että sä ja sun rakkaat selviää siit jostakin tilanteesta, jossa tilanteessa

taas ei ois ollut aikaa paneutua pidempään siihen johonkin keissiin, koska aikaraja voi jossakin tilanteessa olla ihan tosi ahdas.

Jollonka vois sanoa näin, että olennaista tässä järjestelmässä yksi sun kannalta on se, että sä

automaattisesti reagoit johonkin ärsykkeisiin, jotka ikään kuin tempaisee sut mukaansa

ja jotka heijastelee jotakin sellaisia ohjelmointeja, esiohjelmointeja, jotka

saattaa olla ihan siis lajityypillisiä, että ihmisolennot reagoivat vaikka käärmeseen jollakin tietyllä tavalla.

Et ihminen on tommonen, ja et on tällanen esiohjelmointi, joka on palvellut, voidaan ajatella, evolutionaarisesti ihmisen selviytymistä

mut myöskin voi olla jonkinlaisia opittuja kaavoja, esimerkiksi joku henkilö, joka lähtee 4-vuotiaasta eteenpäin suuntautumaan jääkiekkoon, niin voisi sanoa näin että

sun kannattaa kehittää itseäsi siinä suhteessa et sä et reagoi esimerkiksi takaapäin tulevaan tosi voimakkaaseen

iskuun yhtäkkiä vaan sä jollakin tavalla pystyt ottaa sen iskun vastaa ihan siis muina miehinä tai naisina. Et sun täytyy

lähtee kehittämään sun järjestelmää yksi, siis sitä et mitä automaattisesti tapahtuu, niin johonkin semmosiin suuntiin, jotka voi olla joissakin suhteissa hyvinkin erikoislaatuisia. Nyt tässä

suhteessa, jos me ajatellaan tätä meidän suoran lähetyksen, niin sanoakseni, tilannetta, mä sanoisin, että

melko varmaan tällaisessa suorassa lähetyksessä ihminen järjestelmä 1 -tasoisesti, siis automaattisesti,

on jossakin määrin erilainen, kuin mitä hän ollessaan sitten vaikka tilanteessa, missä hän esimerkiksi katsoo vaikka Youtubia ja sitä ihan samaa asiaa, mut

tallenteena. Näin myöskin johtuen siitä, että erilaiset ärsykkeet ku voi tulla, niin niillä on tavallaan tilaa tulla sisään

ehkäpä enemmän siinä Youtube-tilanteessa kun siinä suoran lähetyksen -tilanteessa ja että tollanen niin kuin suoran lähetyksen

mukanaan tuoma sellainen tietynlainen suojelevuus siihen tilanteeseen nähden, että se voisi toteutua,

voi siis antaa tavallaan sellaisen elementin, että automaattisesti jotain lähtee tapahtumaan sen osallistujan

omassa mielessä sellaisena, mitä välttämättä ei tapahtuisi, jos hän ei ois siinä suorassa lähetystilanteessa.

Samanaikaisesti tän kanssa toki on niin että onhan sulla sellaisiakin

ajatuksia, jotka nimenomaan ei synny automaattisesti, että sähän voit hitaasti pohdiskella ja sitten päätyä johonkin, et sä voit ikään kuin komentaa

itsesi kääntelemään sitä jotakin asiaa, etsimään vaihtoehtoja. Et onkohan toi nyt paras tapa ajatella? Oliko toi sittenkään hyvä juttu, toi mitä mä siinä ja siinä tein?

Sanotaan, että useimmat meistähän kohtaa oman järjestelmämme yksi riitatilanteissa ja ulkoapäin kun asiaa katsoo niin se on tosi

huvittavaa että kuinka tollanen riitatilanne noudattaa samaa kaavaa lähtökohtaisesti vaikka tommosessa parisuhteessa. Et siinä saattaa olla vaikka 3, 4, 5,

mä sanoisin ihan korkeintaan 7 sellasta peruskaavaa, jossa sitten repliikitkin on ihan samat joka kerran.

Et jos se olisi jossakin Netflix-sarjassa tai jossakin C Moren, mikä se olisikaan

sitten, tuotos, joku niin ku 42-osainen sarja, 14. tuotantokaudellaan, niin kyl sä nyt niin ku

olettaisit, että se ohjaaja ja käsikirjoittaja ois pystyny niin ku vähän parempaa, kuin mitä ne on, mitä de facto sit tapahtuu, kun sun systeemissä 1

niissä riitatilanteissa, niin tuottaa ihan samaa joka kerran. Mutta se edellyttää sitä, että sä katsot sitä ulkoapäin, joka on tää systeemi

niin sä et välttämättä halua käynnistää koko juttua.

Ja varsinkin jos on niin, että sulla on jo niin paljon kaikenlaista minkä yhteydessä sä joudut rasittamaan itseäsi muutenkin niin tästä syystä, jos sulla työ on vaativa, sun

opiskelu on vaativaa, niin sä et halua sit enää yksityiselämässä ikään kuin niin ku lisämurheita siitä et sun pitäis niin ku ruveta miettimään sitä jotakin niin ku sun siskon keissiiä

teiän vuorovaikutuksen kentässä, jossa sun on hirveän vaikea olla kiistämättä sitä tosiasiaa että tottakai sä sun sisareen tietynlaisen mahdollisuus-

avaruuden aina, niin sulla semmoinen on, että vaikka hän ois kuinka hankala, niin silti kylhän sulla nyt jotain on vaihtoehtoja siinä ehkä, ylitse sen mitä nyt tällä hetkellä on täs toteutunut.

Ni sä et halua ottaa ikään kuin tollasta lisäkeissiiä kaiken sen päälle, mikä sul jo muutenkin on siinä neljännen vuoden opiskelijana, et sul on kovat paineet nyt, ja mitä kaikkea onkaan, kaikilla meillähän on omat

paineemme, ja sitä kautta tää järjestelmä 2:n hitaus ja ponnisteluvaatimus, tahdonalaisuus,

on juuri se punainen pilleri, sininen pilleri -ongelma yhdellä tavalla, et jos sä otat sinisen pillerin niin sä pärjätät niin paljon

helpommalla, että sä vaan jatkat siinä jossakin kuplassa, missä kuplassa sä uskot, että se, että sun sisares

on ollut sulle kademielinen niin kuin alusta lähtien ja se että hän ei päässy opiskelee sinne ja sinne,

tai et tapahtu niin ja niin, niin se on oikeastaan hänen syytään ja et vaikka on niin että sä voisit joissakin suhteissa olla häneen nähden kannustavampi, niin

fakta on se, kuitenkin, että vaakakupit on ihan täysin hänen hyväkseen.

Et se on niin törkeetä että miten hän on käyttäytynyt suhun nähden, siis ihan

järjestelmällisesti, niin että tää, että sä otat sen nimenomaisen asian suhteen sinisen pillerin,

on sun kannalta ihan ymmärrettävää, ja se on erityisen ymmärrettävää silloin ku sä oot liikkeellä järjestelmä 1 -tasoisesti elikä automaattisesti, ku sä et oikeastaan käy

tota äskeistä ajatuskulkua edes läpi ku se on ihan automaattinen se ajatus - niin on siis sitä maailmaa, missä, nyt me ollaan mun mielestä tosi tärkeässä kohdassa tän meidän kokonaisuuden kannalta,

että yksi avainpiirre Filosofia ja systeemiajattelu -sarjassa läpi vuosien ja vastaavanlaisissa pyrkimyksissä,

mitä mulla on ollut, esimerkiksi siinä ympäristössä, mitä mä oon kutsunut Pafos-seminaariksi,

joka on sellainen mun viikon seminaari Kyproksella vuodesta -95,

nythän sitä ei oo ollut korona-syistä, mut niitä oli 53, ja myöskin mun erilaisissa jutuissa

erilaisissa organisaatioissa, se perimmäinen pyrkimys niissä mun jutuissa on ollut se, että et vois syntyä sellainen reaaliaikainen tilanne,

mikä reaaliaikaisen tilanteen sisällä ihmisten järjestelmät 2 vois aktivoitua,

myöskin koskien sellaisia asioita, joissa heidän normielämässään järjestelmät 1 sanelee täysin, et miten sä käytät sun järjestelmää 2.

Ja näin esimerkiksi voisi tapahtua niin että jonkun henkilön tapa ajatella vaikka suhdettaan sisareeseensa niin voiskin sitten muuttua kun sä ikään kuin päädyt siihen

pohdintaan ikään kuin eri ovesta kuin normaalisti, koska sulla olikin se tilanne sellainen, että sun järjestelmä 1 ei tajunnut, että tällanen tilanne siinä on ylipäänsä syntymässä.

Ja tässä suhteessa se myöskin tunnelma, missä se tarkastelu tapahtuu saattaa olla ihan tosi olennainen sen asian suhteen et tapahtuuko se

tarkastelu vai eiks se tapahdu se tarkastelu, mut ku sun automaattinen ajattelutapa saattaa olla se, että ettei elämän suhteen oikeastaan se, et missä tunnelmissa

ihminen joitain asioita miettii, et ei se oo niin tärkeä asia, että jos joku asia on todella tärkeä, niin kai se tulee meikäläiselle mieleen, et ei pidä erikseen lähteä synnyttämään

tilanteita, missä sä niin ku, välttämättä, missä sä saisit mahdollisuuden tarkastella sitä asiaa toden teolla käyntiin, niin voi olla ihan sun automaattinen ajatus.

Ja miksi sulla ois sellanen automaattinen ajatus, no sen takia, kun kaikilla muillakin näyttää olevan just se ajatus.

Ja et se on erittäin merkityksellistä siinä Matrix-asetelmassa myöskin se, että näitä vastarinta-ihmisiä, jotka on jäänyt siihen Matrixin ulkopuolelle

erilaisista syistä, niitä on ihan vaan kourallinen.

Et se on pieni määrä ihmisiä, et se metafora siinä on että se voi olla että valtaosa ihmisistä on jossakin illuusiassa. Se on ihan

mahdollista ja sen kautta kun ihmiset on siinä illuusiassa niin sun taipumus on automaattisesti olettaa, että täs on ihan okei olla, koska kaikki muutkin

on. Siis tavallaan jälkikäteen kun sä näet jonku vaikka elokuvan tai jonkun dokumentin, sanotaan nyt vaikka 70-luvulta,

niin kyl mä sanoisin, että sä hätkähdät siihen, että miten siellä niin ku tupakoidaan.

Et porukat vetää sisällä röökiä. Siis sä tuut jonnekin kylään ja sä vedät heti niin ku Marlboron esiin. Ja siel on pöydällä valmiiks tuhkakuppi, joka oli silloin siis

tällänen käsite, mikä kuulu kaikkiin koteihin, tämmöinen asia kuin mikä nimetään tuhkakupilla.

Ni sä oot niin ku aivan hämmästynyt et kuinka toi on niin ku mahdollista, joo joo, mutta ku ei toi ollu vaan kotona ku se oli esimerkiksi niin ku lentokoneessa.

Et esimerkiksi jotkut matkaan niin kuin vaikka Amerikkaan. Ja mitä tapahtuu on se, että porukat niin kun pistää tupakaksi. Se on jälkikäteen ajatellen niin ku aika henkeäsalpaava, että kuinka toi on niin kun mahdollista.

Mutta se, että se on mahdollista, on mahdollista siitä syystä että jostakin syystä siihen on ajauduttu, sitä ei oo kunnolla ajateltu.

Mutta siinä vaiheessa kun se on lähtenyt toteutumaan, se voi vaatia ihan hirmuista ponnistusta edes ajatella jotakin vaihtoehtoa, edes ajatella, saati et sä lähdet taistelemaan, et se

asia pitäisi olla jollakin toisella tavalla. Siis se näkökohta mitä tässä nyt

pyrin tuomaan esiin on, että tekemiset itsessään synnyttää automaatioita.

Mutta se että tekemiset synnyttää automaatioita on hyvä juttu sen jonkun tekemisen kannalta,

ku silloin sä voit keskittyä siihen jonkin tietyn jutun jatkamiseen, ku sun ei tartte miettiä kaikkennäköistä mikä siihen niin ku mahdollisesti liittys.

Et jos ajatellaan vaikka, että Kansainvälinen jääkiekkoliitto tuli siihen tulokseen, että jääkiekon MM-kisoja ei voida järjestää Valko-Venäjällä,

Ja tää johtuen siitä, että siellä on ollut niihin törkeästi puolueelliset vaalit, ja niin törkeällä tavalla ihmisiä, nimenomaan naisia, jotka vieläpä otti siinä etulinjan näissä mielenosoituksissa, mitä on syntynyt,

jotka on ihan täysin rauhallisia, niin heihin kohdistunut

alaspainontakampanja, että ei tuolla voida pitää jääkiekkokisoja. Siin meni kuitenkin siis vaikka kuinka kauan että kansainvälinen jääkiekkoliitto pysty tulee siihen tulokseen.

Et koska sä oot tehny sitä tähänkin asti, niin onhan

tähänkin asti ollut niin et ollaan oltu urheilun yhteydessä semmosissa paikoissa, joissa joku diktaattori alistaa kansaansa.

Et miksi just tässä tapauksessa niin pitäis tehdä, että ei mentäiskään, niin oli kuitenkin se mihin sit loppujen lopuksi päädyttiin.

Niin tämä on se miten inhimillisessä todellisuudessa asioita voidaan toteuttaa parempaan, se on se että sä otat sen punaisen pillerin.

Mut tekemiset itsessään työntää automaatioita toimimaan tietyllä tavalla

sun osalta. Ja tästä syystä on niin tärkeää yrittää löytää semmosia tilanteita missä sä jollakin tavalla oot irti siitä jostakin tekemisen yhteydestä, jollon sä voit sitten, kun sä oot irti siitä

jostakin tekemisen yhteydestä kenties saada myöskin sit sun mieltä toimimaan jossain semmosissa suhteissa uudella tavalla, että joku juttu lähteekin sit toteutumaan niin enemmän

linjassa sen kanssa, et mikä tarkemmin ajatellen on se sun syvempi ajatus elämästä kaiken kaikkiaan, syvempi ajatus, ja tässä suhteessa ajatelkaa seuraavaa.

Ja nyt mä tässä, mitä mä sanon, niin mä ensin sanon yhden pointin, joka on näennäisesti ulkona siitä, mitä me tähän asti ollaan tarkasteltu.

Mut mä tuun kuitenkin tohon äskeseen linjaan tän tavallaan tämmösen niin ku sivuliikkeen kautta. Nimittäin,

kun mä tulin Otaniemeen, silloiseen teknilliseen korkeakouluun vuonna 2001,

niin mähän olin siinä 90-luvulla tehnyt tosi paljon yhteistyötä erilaisten insinööriorganisaatioiden kanssa,

ihmeiden ajan Nokia, UPM, et mulle oli niin ku tuttua tää

suomalainen, mun mielestä insinööribriljanssi, joka oli siis se käsite, mitä mä siinä niin kun mielessäni käytin, kun mä jäsensin sitä mitä mä näin, suomalainen insinööribriljanssi,

joka ei siis tarkoita sitä etteikö vois olla sitten jotain muutaki

insinöörien keskuudessa kuin briljanssia eikä se myöskään tarkoita sitä etteikö voisi

olla briljanssia jossakin ihan muuallakin mutta oli kuitenkin mun mielestä suomalaista insinööribriljanssia.

Sitten Otaniemessä kun mä olin 2001 proffana,

mulle alko valjeta pikku hiljaa siinä 2-3 tämmöistä mun mielestä avainprinsiippiä koskien insinööriajattelua, niin kuin mä mielessäni ajattelin sen, joista yksi oli se,

että, se mikä tommosissa insinööreissä on kyl oikeestaan aika aseistariisuvaa, on se, että he ajattelee näin, että tee se, mikä toimii.

Ne on siis innostuneita, kun joku toimii. Ja huomataan, että ei sun välttämättä taida olla innostunut kun joku toimii.

Sä voit olla esimerkiksi innostuneempi katselemaan siitä ulkopuolelta ja vähän niin kuin nauttimaan siitä, kun joku nimenomaan siis ei toimi.

Mut nää insinöörit on innostuneita,

kun joku toimii. Ja joskus ne pystyy selittämään, että miksi se mikä toimii, toimii, ja heillä saattaa olla huomattava myöskin halu selittää, miksi se joku, joka toimii,

toimii mutta se ei silti oo se ensisijainen asia. Se ensisijainen asia on, et se joku juttu toimii.

Eli tee se, mikä toimii ja toinen periaate, korjaa se, mikä ei toimi, ni oli sellanen

mikä kielto mua tässä mun silmiin insinööriajattelussa. Et korjaa se, mikä ei toimi.

Joskus sä voit tietää, no miksi se, mikä ei toiminut, ei toiminut

ja miksi se nyt sitten toimii, kun jotakin korjattiin mutta se ei oo se ensisijainen asia, se ensisijainen asia on, et se mikä äsken

ei toiminut, nyt toimii, koska me korjattiin se. Siis ihan konkreettisesti puhuen, et kun joku juttu ei toimi, ni mitä

tämmönen insinööri lähtee tekemään on se, et se niin kuin ensimmäiseksi alkaa tehdä jotain, siis mitä tollanen insinööri siis viimeiseksi tekee, on, et hän alkaa jotakin ohjeita katselemaan.

Et se on niin kuin ensisijaisesti se koko suuntautuminen on siihen johonkin siihen ongelmaan.

Ja sit se saattaa sen tueksi lähteä, et onks mitään ohjeita tähän, siinä vaiheessa kun hänelle ei heti oo selvinnyt, et mikä siel oikein on niin kuin meneillään tai

mitä vaihtoehtoja siinä ois niin kuin kokeilla. Mutta se keskeinen pointti siis meidän kannalta on, että tähän voit olla liikkeellä tällaisessa hengessä, et

tee se mikä toimii, korjaa se, mikä ei toimi, myöskin sellaisessa tilanteessa, kun sä et oikeestaan edes tiedä, et mikä on se mikä toimis tai että mikä on se, mikä ei toimi.

Et se kuvaus on toissijaista, tekeminen on ensisijaista. Mut sitten vois kysyä, että okei,

ihan hienoja periaatteja, nyt mä siis kuvaan tän sen mun oman Otaniemi-kokemuksen kautta.

Sittemmin

vois sanoa, että esimerkiksi vaikka lääkärin ajattelussa on itse asiassa paljon samanlaista, mut musta on hyödyllistä ajatella tää tän tietynlaisen kahvan kautta avattuna, sellainen tietynlainen

ajatteluavaruus. Koska nyt tän jälkeen tulee vielä sellanen kysymys että, okei, mut minkä pitäisi toimia.

Huomataan, tää on ihan mahdollinen kysymys. No minkä sit pitäis toimia? Nyt jos sanottas, että varmaan enimmäns osan aikaa

sen minkä pitäisi toimia, niin se on jotain sellaista vähäsen niin kuin isompaa, että se on joku kokonaisuus.

No tästä näkökulmasta se kokonaisuus, niin voisi sen ehkä nimetä vaikka systeemiksi, että tässä on systeemi ja sen pitäisi toimia.

No jos se toimii, sä oot ilonen siitä, mutta jos se ei toimi, niin sä korjaat sitä, jotta se toimisi, niin oli se minkä alun alkaen, kun Raimo P. Hämäläinen, silloinen soveltavan matematiikan maineikas professori ja systeeminanalyysilaboratorion perustaja, niin Raimon argumentti mulle oli, niin Esa, sun pitäisi tulla Otaniemeen.

Tää oli siinä tilanteessa missä mä olin jäänyt pois Helsingin yliopistosta, vuonna 99.

Ja mun ajatus oli se, että mä en oikeestaan halua olla enää missään yliopistossa. Ja mä en halua olla missään yliopistossa siitä syystä, koska mä haluan yrittää tehdä filosofiaa

niin ku mä itse koen että filosofiaa tulee tehdä, jossa se ensisijaisesti ei tähtää, filosofia, siihen että kerrotaan eteenpäin, että mitä filosofian historia esimerkiksi

tähän mennessä on parhaiten tutkijoidensa toimesta synnyttänyt sisältöä, jota sitten kerrottas eteenpäin sitä sisältöä, väheksymättä sitäkään pyrkimystä.

Mut oli ihan tarpeeksi semmosia huipputoimijoita, jotka toimi ton ajatuksen mukaisesti mutta se mun ajatus oli joku muu.

Ja se muu ajatus oli sellainen, mikä mulle oli syntynyt siinä 90-luvulla nimenomaan sen tyyppisissä ympäristöissä

ku esimerkiksi just ihmeiden ajan Nokiassa, jossa mun tunne oli se, että kun mä loin tietynlaisen seminaarin, tai loin sen jonkun tietynlaisen luentotilanteen ni sen jollakin tavalla

toimi. Et mä en oikein tiennyt, miksi se toimi, mutta siitä huolimatta se toimi, sen

lisäksi, se korjas jotain sellasta, mikä ei toiminut. Et ihmiset on mun kanssa kaksi päivää

jossakin seminaarissa ja jostakin syystä ihmisten välinen yhteys toimii sen jälkeen paremmin kuin kaksi päivää aikaisemmin se oli toiminut se yhteys.

Näin siitäkin huolimatta että sitä heidän välistään jossakin määrin jännitteistä suhdetta

ei missään vaiheessa mitenkään käsitelty, eikä muutenkaan käsitelty vaikka sitä kysymystä

et miten laukaista jännittyneitä tilanteita, se on vaan et näin nyt de facto tapahtui.

Monet sitten näistä insinöörijohtajista koki, just ihmeitten ajan Nokiassa esimerkiksi, että tää mun johtoryhmä tai

tää mun porukka täällä Aasiassa, niin

on semmoinen kokonaisuus et mä haluan et se toimii. Niin tän takia Esa, voitaisko järjestää niin tällainen seminaarikerros täällä,

niin oli se, mitä sitten oli tapahtunut, mikä oli taas mun kannalta vahvistusta sille että mikä tahansa se olikaan se mun lähestymistapa,

tai mikä tahansa oli se ikään kuin vaikuttamisen mekanismi, niin ainakin se toimi.

Et silloin mulla ei ollut tiedossa se ilmiökenttä, mihin ensimmäisessä meidän luennossa Bengt Holmströmin kautta liittyen hänen opettajaansa Bob

Wilsoniin, mä kohdistin meidän huomion, ja et se oli vain sen havainto, että tää jotenkin toimii.

Niin todettuaan, taas Raimo, että se mun juttu toimii insinööriorganisaatioissa,

niin hän sit sano mulle, että sun pitäisi tulla Otaniemeen, niin tuomaan tätä sun opetusta mitä nyt sä tuot

Suomen johtaviin insinööriorganisaatioihin, näille insinööreille ennen kuin he valmistuu.

Sit mä olin vähän epäilevä kuitenkin. Ja Raimo sano, että sulla voi olla liian kapea kuva meistä insinööreistä.

Et meiän ajatus elämästä ni on se että et on ongelmia ja niit kannattaa ratkaista.

Ja aivan erityisesti me uskotaan siihen että jotta asioita voidaan ratkaista, niin täytyy jollakin tavalla pystyy hahmottaa niitä ongelmia, mikä monesti tarkoittaa sitä, että sä mallinnat sitä ongelmaa.

Ja sit sen kautta etsit siihen jonkin ratkaisun. Mut se on tää tällanen Science of betterment,

et sä käytät siis niin haasteellisesti kuin sä ikinä voit, sun älyllistä

kapasiteettia, sun järkeilevää kapasiteettia, jotta sä voisit ratkaista ongelmia, niin oli Raimon tällänen aika voimakas ja mulle oikeestaan sellanen niin ku uusi näkökulma.

Ja sit hän jatko, että tää, mitä me tässä tehdään, on samaa mitä sä teet.

Että ne mallintamisen tavat on erilaisia kuin sulla, me käytämme mielellämme erilaisia matemaattisia tapoja hahmottaa ja mallintaa, että sä toimit niin

tollasella laadullisella sanastolla ja käsitteistöllä mutta sen perimmäinen pyrkimys on sama ja se on se, että hahmotetaan joitakin kokonaisuuksia,

sillä ajatuksella et sen hahmotuksen kautta löydettäis tapoja tehdä niitä kokonaisuuksia toimivimmiksi. Et mun

mielestä sun kannattais tulla Otaniemeen. Ja tää oli se, minkä kautta mä sitten tulin Otaniemeen, mutta huomataks että tämä perusajatus siitä että

ensinnäkin et sä uskot, että ajattelun kautta sä voit tehdä asioita paremmaks,

sen kautta että sä kykenet muodostamaan kokonaiskuvan jostakin, et sä kykyneet hahmottamaan, et mitä siellä on meneillään, jotta sä näet, että mitä vois tarkoittaa, että

joku juttu nyt niin ku toimis. Et sä huomaat et joku juttu ei toimi

-maailma, on se missä, kun me tullaan nyt takaisin tähän Matrix-maailmaan, niin

yksi sellainen aika huikee elementti siinä Matrix-maailmassa

on oikeestaan se, että kun se tunkeutuu niin voimakkaasti ihmisiin

tietoisuuden kautta.

Jos ajatellaan, että siinäkin tapauksessa et sä jotenkin pääset irti, niin siel on kuitenkin koko ajan uhkana se, et jotkut uskomattomat olennot hyökkää

sinne sun emoalukseen, repii jonkun katon auki sieltä ja niin päin pois että tavallaan tää uhka, et se sun yhteys siihen, mikä on tosi todellista niin ei välttämättä oo pysyvällä pohjalla

-ilmiö on kiehtova, joka Platonin itsessään maineikkaassa, upeassa kuvauksessa jää ratkaisematta, joka sitten uudelleen ja uudelleen filosofian historiassa,

ajattelun historiassa tulee esiin, siis se, että on ihan hyvä idea erottaa toisistaan periaatteellisesti se, mikä on sun vaikutelma

siitä, miten se asia on todellisuudessa, mut miten sä pääset kiinni siihen, miten se on todellisuudessa,

ni on tällanen pysyvä ikään kuin Matrix reloaded -ongelma. Et vaikka sä saisit

revittyä jonkun osan siitä algoritmista irti tai itses irti jostakin osista algoritmia niin sieltä tulee joku toinen algoritmi päälle,

on se ilmiö, mitä me tässä tarkastellaan. Ja missä hengessä sitten, jos me mennään Matrixin alkuun, siis ihan se ensimmäinen osa ja ensimmäinen tapahtumasarja.

Nii se ensimmäinen tapahtumasarja Matrix-elokuvassa, jos olisimme nyt jossakin fyysisessä salissa yhdessä niin kenties

mä ehdottaisin, et katsotaan se, mut mä en nyt tuu tekemään sitä. Mut sä löydät sen helposti jostakin Youtubesta niin vaikkapa "Trinity escapes the Agents" melko varmaan on semmonen hakusanasto,

millä sä löydät sen, siis sen Matrix 1:n alun, jossa tilanne on se että Trinity-niminen

vastarintataistelija on sellasessa rakennuksessa, ja sitten

poliisit on saartanut hänet, nää Matrix-poliisit on saartanut hänet. Ja sitten paikalle tulee Agent Smith

ja hänen kollegansa. Ja siinä on mahtava ajatuksenvaihto sitten, "Lieutenant, I gave you specific orders", niin sanoo Agent Smith

tälle poliisiyksikön johtajalle, joka sit sanoi että kyllä me nyt tollanen pikkutyttö pystytään hoitamaan kuule, että mä lähetin kaksi yksikköä ylös.

Ja se on musta tärkeä elementti nyt jälkikäteen ajatellen, että tää todella on aika pieni tää Trinity, tää hahmo, tää lady-hahmo.

Että siinä mielessä hän on niin kuin sitä paradigmaa ilmentävä edelläkävijä,

missä meillä on vaikka lvaloa-nimisen tv-sarjan

Ms Kuustonen avainroolissa

tai Pihla Viitala, jotka nimenomaan on pieniä, jossa on se pointti se, että he on pieniä poliiseiksi mutta he onkin itse asiassa jollakin tavalla enemmän just siitä syystä et kun he on aika pieni fyysisesti

-

niin on tän Trinityn hahmo. Ja kun nää poliisit sit yrittää hänet siinä sitten pidättää niin he epäonnistuu pahan kerran mutta agentit lähtee ajaa takaa ja sit hän

pakenee kun nää agentit on lähtökohtaisesti ylivoimaisia.

Hän pakenee ja sit hän saa silmiinsä puhelinkioskin.

Tää puhelinkioski, niin tässä on tällainen aika vahva vintage-

värähdys tässä scifi-ympäristössä ja nykyisinhän missään ei oo puhelinkioskeja. Tos Bulevardin ja

Annankadun kulmassakin oli puhelinkioski monet vuodet jonnekin 90-luvulle asti. Ja siis Trinity näkee tän puhelinkioskin

ja tässä vaiheessa kun ihminen katsoo ensimmäistä kertaa tätä elokuvaa niin ällistelee et mikä tän puhelinkioskin pointti voi olla

No sit samalla kun hän havaitsee tän puhelinkioskin niin paikalle kaahaa myöskin tälle autiolle kadulle hirveätä vauhtia

tällainen raskas roska-auto,

joka sitten - se kannattaa katsoo, se on todella komea - niin tämä raskas roska-auto tempaisee siinä sellaisen puolittaisen 90 asteen

käsjarrukäännöksen asettuakseen sitten

sopivalla tavalla suhteessa tähän puhelinkioskiin.

Sit se lähtee kiihdyttämään täysillä mutta samanaikaisesti Trinity lähtee myöskin kiihdyttämään täysillä, koska pointti on se, että

hän ehtii vastata siihen puhelimeen, että syntyy tällanen yhteys

ennen kuin se tuhoutuu se puhelinkioski. Niin se on tää kysymys tästä yhteydestä,

jonka kautta sitten Matrix-maailmassa hän pääsee pakenemaan siitä Matrixin varjotodellisuudesta emoalukseen,

joka tuo meiat takaisin siihen tarkasteluun, mitä me avattiin

erikoisen ruusun ostamattomuus -esimerkkiteeman kautta, niin tää on siis se ulottuvuus neljä, että ihmisenä kuitenkin sussa on myöskin kyky jollakin tavalla

kytkeytyä johonkin syvempään ja sen kautta, kun sulla on kyky kytkeytyä johonkin syvempään, niin sulla on myöskin mahdollisuus jollakin tavalla ikään kuin sinkoutua toisenlaiseen todellisuuteen.

Tää Trinityn ilmekin on musta tärkeä. Tää on siis sekunteja ennen sitä kun hän kytkeytyy siitä pois ja sekunteja ennen kuin se puhelinkioska, missä hän on, tuhoutuu.

Et siinä on sellainen tietynlainen kuitenkin tyyneys ja kysymyksessä ei ole suorite.

Se on jotakin muuta. No tää kysymys, mitä me tässä koskettemme,

mä sanon sen vähän toisella tavalla vielä, on seuraava,

et kun mä valmistaudun mun luentoihin,

niin yksi sellainen, mitä mä tapaan tehdä on, että mä käyn läpi niitä erilaisia esimerkkejä, mitä mä mahdollisesti voisin käsitellä siin tulevassa luennossa.

Sitten tyypillisesti mulla on aika iso määrä heijasteita, mitä mä siinä järjestelen ja katselen, et mitä mä mahdollisesti käyttäisin.

Mut sellainen keskeinen kriteeri, mitä sovellan siinä mun omassa sisäisessä pohdinnassa, on tietynlainen yhdistelmä järjestelmää yksi ja kaksi. Et siinä on pohtiva komponentti ja sit siinä on automaattinen komponentti.

Se automaattinen komponentti ilmenee siten että joskus joku juttu liikuttaa mua.

Ja joskus se sama juttu ei liikuta mua. Se on tavallaan niin kuin selittämätöntä, et miksi joku juttu joskus liikuttaa ja joskus ei liikuta mutta tää on vaan tosiasia.

Mut mä haluan löytää sen esimerkin sille kerralle,

joka on ikään kuin elossa. Ja siinä mielessä siis liikuttaa mua, koska mä haluan ajatella todellisia ajatuksia ja tuntea todellisia tunteita,

koska mä uskon, että osallistujille on hyväksi tehdä se ihan sama.

Ja lisäksi mä uskon, että osallistujat eivät kovinkaan todennäköisesti tee sitä,

jos mä en edes tee sitä. Et on todennäköisempää että osallistujat ajattelivat todellisia ajatuksia ja tuntee todellisia tunteita,

jos mä ajattelen todellisia ajatuksia ja tunnen todellisia tunteita. Mut valmisteluvaiheessa mun täytyy pystyä sitten jotenkin löytämään, no mikä todennäköisesti voisi toimia tolla tavalla.

No esimerkiksi, mä sanon tän havainnollistakseni tätä teemaa, et yksi sellanen esimerkki, mitä mä käytän monasti mun omassa sisäisessä virittymisessä,

on sellanen, mitä oikeestaan en koskaan käytä itse siinä luentotilanteessa. Koska mä jotenkin en osaa kertoa sitä niin, että mä tekisin oikeutta sille, mikä se musta ilmiönä oli siinä kauneudessa ja

jotenkin sellaisessa myöskin arkisessa majesteetillisuudessa, joka liittyy yhteen sellaiseen keskusteluun

Helsingin pääpaloasemalla

Ja näin mä sitten siellä juttelin ihmisten kanssa ja oli myöskin siinä palomestarin autossa, missä lähetään jonnekin kun on hälytys, se oli sellanen tosi voimakas päivä.

Mut sit siel oli yks sellanen ihan vaan sellanen aika lyhyt keskustelu sellasen aika pienikokoisen palomiehen kanssa.

Jotenkin mä en osaa sitä hänen vakavuuttaan välittää.

Tai mä pelkään et mä en osaa sitä välittää. Siis sitä, että hän puhu siitä, että millä mielellä mennään, siis he,

sellaisessa tilanteessa, kun me tiedetään, että siellä on lapsia. Niin on yksi asia se, että sä tarkastelet jotakin teemaa

ulkoapäin. Ja toinen asia on se, että sä jollakin tavalla löydät sellaisen sisäisen näkökulman, jossa siihen johonkin, joka on kuvattavissa myös ulkoisesti, liittyy kuitenkin sen sun sisäisen maailman jonkun tietynlaisen liikkeen kautta niin tietynlainen joku muu.

Niin tää on siis se Trinity-hetki sen puhelimen kanssa, joka mulle sitten

liittyy siihen kyynelrajaan. Kyynelraja on mulle ikään kuin nimike siitä, minkä mä systeemi kakkosesta, järjestelmä kakkosesta, voin niin ku huomata, et aha, nyt ollaan jonkun olennaisen äärellä.

Se on siis tää ajatus,

siitä, että jokin, mikä meissä on automaattista, vois kenties sitten lähtee nykyistä paremmin ruokkimaan sellaista, mikä me tiedetään jo valmiiksi, että

meissä ei ole automaattista, joka näin ollen antaa meille pelivaraa, mutta kun hankaluus

on se, että vaikka meillä on se pelivara, me ei välttämättä käytetä sitä pelivaraa, ku sä et saa sitä liikkeelle.

Ja tästä syystä sellaiset tilanteet missä sä saat sun järjestelmän kakkosen, sun pohtivamman puolen, liikkeelle

niin että kenties voisi käydä niin, että sitten tiukan paikan tullen sä automaattisesti toimitkin toisin,

niin on se pointti. Siis mä sanon vielä sen päättävästi seuraavasti, että

tästä on jo aikaa, koska se oli ennen kun Lahden moottoritie valmistu.

Sillä nelostiellä matkalla Lahteen oli aina silloin tällöin pahoja onnettomuuksia,

koska se oli kuitenkin houkutteleva ajaa aika lujaa siinä. Sit me oltiin Pariisissa Pipsan kanssa ja me vietiin sitten sieltä koneesta

Rita ja Ari Vataselle iltapäivälehdet tuliaisina, koska se oli ennen kun iltapäivälehtiä saatto lukea esimerkiksi verkosta.

Ulkomailla ihmiset arvosti, jos toi suomalaisia lehtiä. Me vietiin sitten heille iltapäivälehdet.

No siel oli niis iltapäivälehdissä uutinen semmoisesta kuolonkolarista,

kun joku henkilö on matkalla kohti Lahtea mut sit vastaan tulee kahdella kaistalla autoja, koska joku on lähtenyt ohittamaan ja tää, joka ajaa kohti Lahtea,

sitten törmää tähän vastaantulevaan omalla kaistallaan.

Ni Ari lukee tätä ja sanoo niin että.. ja katsoo mua ja sillai todella voimakkaasti painotti, että

Esa lupaa mulle tää, lupaa mulle tää että, et jos sä oot koskaan siinä tilanteessa, että sä ajat sun autolla, tulee molempia kaistoja sua vastaan auto ni aja ulos tieltä.

Et jos sä ajat ulos tieltä niin voi olla että siinä ensin se menee auto sinne jonnekin pusikkoon ja se saattaa siellä niin ku

pyörähtää ja voi olla että se pyörähtää vaikka katolleen mutta tosiasia on se, että kun te ootte turvavyössä siellä autossa niin te tulette ulos sieltä autosta.

Et se on kaikissa skenaarioissa parempi vaihtoehto kuin se, että sä törmäät täydellä voimalla siihen toiseen, suhun päin tulevaan autoon. Esa lupaa mulle tää, aja pois tieltä.

No tietenkin, jos ajatellaan, että joku on rallikuski, niin vois sanoa, että toi on loppujen lopuksi ehkä aika luontevakin ajatus, koska rallikuskitahan on enimmäkseen pois tieltä,

auto osittain, ja et se on niin ku sinne päin niin koko ajan muutenkin.

Ja et se ajattelutapa voi jossakin ympäristössä olla niin ku tavallaan suht luonnollinen mutta se ei oo sulle välttämättä millään tapaa ilmeinen, mut jos sä kuulet sen tarpeeks emootiovoimaisesti

niin, että sä itse paneudut siihen kun sä kuulet sen, ja sä jollakin tavalla ikään kuin otat sen mukaas, niin voi siis

syntyä se tilanne että sen seurauksena kun syntyy se syvempi yhteys, ikään kuin se Trinity-yhteys, niin sen tiukan paikan tullen, mikä sit yhtäkkiä syntyikin niiden tuhannesosa sekuntien sisällä, jossa se automaatio ratkaisee kaiken,

sä pystytkin sit toimimaan paremmin kuin sä olisit toiminut, jos sitä aikaisempaa merkityksen hetkeä koskaan ei ois ollut. Bonks hyvät ystävät, siihen mä oisin pistänyt

pisteen ja kiittänyt tästä teidän keskittymisestä läpi tän ensimmäisen jakson.

Nythän meillä on myöskin webinaarissa mahdollisuus

sivupöytäkeskusteluihin,

joka mahdollisuus siis kaiken aikaa on tässä opintosuoritukseen liittyvässä versiossa, johonka kun ihmiset sukeltaa, niin mä toivoisin,

että break out roomeissa myöskin vois pitää silmällä sitä vaihtoehtoa että kun ennen pitkää suoritukseen

liittyy myös siis nää räjähdysvoimaset oppimiskeskustelut, et voisit muodostaa sitä ryhmää kenties siinä jo pikkuhiljaa, keiden kanssa

käydä sitä keskustelua sitten sitä suoriteosiota silmällä pitäen. Siinä meidän meilissä oli ohjeet, mitenkä

Webinaarin osallistujat voivat sukeltaa sivuhuoneisiin pikku keskusteluihin. Joku kysy, et mikä on se ohjeistus. No se ohjeistus on, että ei oo mitään

sen kummempaa ohjeistusta muuta kuin se, että varmaankin on niin, että on aika hieno juttu se, että jos ihmiset antavat toisilleen tilaa.

Pointtina ei ole se, että varmaankaan että joku puhuu niin kuin itsestään tai omista kokemuksistaan pelkästään, vaan et se mahdollisuus, mikä on aika

hienoa, on se, että pieni määrä ihmisiä vois hetken aikaa jakaa kokemuksia ja ajatuksia, myöskin kuunnella toisiaan, ja mä jatkan sitten 25min tästä eli 17.00. Mut kiitoksia

hyvät ystävät keskittymisestä tähän asti. Jatkamme 17.00 tällä kanavalla.

Okei, hyvät ystävät, me jatkamme. Yks varhainen muistikuva, joka mulla on 70-luvulta

tilanteesta, missä mä yhtäältä opiskelin mutta sithän mä tosi nopeasti tulin siinä

osaksi henkilökuntaa tutkijaprofessori Jaakko Hintikan

tutkimusapulaisena ja myöskin sitten laitokseen nähden niin sellaisena osa-aikaisena amanuenssina, ja sit mä olin myöskin tuntiopettaja,

oli se, että se silloinen Helsingin yliopiston filosofian laitos

jälkikäteen ajatellen oli kyllä ihan valtava ympäristö, missä kasvaa,

paitsi että siellä oli valtavia staroja,

kuten tutkijaprofessori Hintikka tai akateemikko G. H. von Wright

tai professori Ketonen tai professori Stenius, joka oli se ruotsinkielinen filosofian professori.

Niin siellä oli nuoria tyyppejä kuten mä. Sitten Jaakko Hintikka hyvin mielellään keräsi ympärilleen erilaisiin hankkeisiinsa nuoria tyyppejä, joista mulla oli siis kunnia olla yksi.

Sit se Hintikan ryhmän sisäinen dynamiikka muodostu tosi vahvaksi myöskin koska niihin aikoihin työtä tietysti tehtiin ihan siis pelkästään paikan päällä, ei ollu mitään etää.

Ja näin me aina syötiin yhdessä ja me oltiin myöskin sen yliopistotilanteen, työtilanteen ulkopuolella paljon yhdessä.

Sitten kerran kun me oltiin siellä syömässä niin Simo Knuuttila, joka sittemmin tuli

uskonnonfilosofian professoriksi teologisen tiedekuntaan,

josta tuli maailmantähti omalla alallaan,

hän on mua jokunen vuotta vanhempi, niin Knupo sano tällaisen lauseen kerran, että tol Saarisella on toi toisto tyylikeinona sellainen

keskeinen elementti. Ja sit tää jotenkin jäi mulle mieleen, siis mä en ollut oikeestaan ajatellut, että

näin olisi. Ja mä muistan, kun mä ajattelin, et mitähän Simo tolla oikeestaan niin ku tarkoittaa, että hän jotenkin hahmotti tällaisen

toiston teeman ikään kuin jossakin mun soinnissa, siis samalla tavalla ku voi ajatella että sä kuulet jonkun tietyn bändin

kappaleen, ni jos et sä oo kuullu aikasemmin sitä kappaletta, voi olla, että se on silti tunnistettavissa se tietty soundi sieltä

jossain tapauksessa. Niin, että mulla ois tällanen jotenkin toisto olennainen. Ni mä oon oikeestaan vuosia

sitä miettinyt, ku mä oikeestaan koen toiston kiinnostavana.

Siis tietenkään mä en koe mekaanista toistoa kiinnostavana mut siis toisto jossakin mielessä on musta siis kiinnostavaa.

Siis se joku sydänekäyrä, et siinä joku toistuu, vaikka se ei oo ihan sama, mikä siinä toistuu.

Tai vaikka ihmisen kasvot,

et siin joku toistuu molemminpuoleisesti, vaikka ne ei oo ihan samat.

Niin kenties on niin, että vaikkapa se että, Filosofia ja

systemiajattelu -niminen luentosarja on ollut kaiken aikaa nimeltään Filosofia ja systemiajattelu, ni

se jotenkin on innostanut mua. Ja vaikka tietenkin on ollut kaiken aikaa selvää, että ne ei ois ihan samat ne sarjat oikeestaan

koskaan tai vaikka Pafos-seminaari 53 kertaa, kyl nyt selkeästi joku toistuu.

Ja edelleen sitten myöskin se piirre, että

esimerkiksi, jos kuvitellaan että, Filosofia ja systemiajattelu -sarja toteutuu nyt 21. kertaa,

ja jostakin, onkohan se vuodesta 2013 lähtien me, ollaan pantu nää Youtubeen kaikki nää luennot,

niin voidaan olettaa, että varmaan siellä on jotakin teemoja, esimerkkejä, käsitteitä, avainideoita, jotka toistuu.

Yks mahdollinen tapa tota ilmiötä koskien on ajatella, että toi oiskin hyvä juttu, sehän on joka tapauksessa eri ajatus kuin vaikkapa se, että joku henkilö pyrkis joka kerta

tietoisesti erilaiseen kuin mikä se edellisellä kerralla oli. No siihen mä kyl en ole oikeestaan koskaan sen kummemmin pyrkinyt, pikemminkin mä oon vaan pyrkinyt siihen että joku kerta

olis niin hyvä kuin mahdollinen se kerta. Mut mä oon huomannut että,

monet ihmiset, jotka on osallistunut mun juttuihin vuosien mittaan,

on tehnyt niin toistuvasti. Esimerkiksi kun

Järvenpään Citymarket valittiin maan parhaaksi ruokakaupaksi, mä sanoisin, että oikeestaan siihen hetkeen asti kun näin tapahtu,

harvempi oli ajatellut, että suomalaisilla olis tommosessa ruokakauppa-uloittuvuudessa jotakin erityistä huippuosaamista, sellaista minkä edessä, sanotaan nyt vaikka

italialaiset ruokakaupat tai ranskalaiset ruokakaupat tai sveitsiläiset ruokakaupat

eivät olisi automaattisesti joissakin ylemmässä kategoriassa laadullisesti mut niinpä vaan kuitenkin

Järvenpään Citymarket valittiin maailman parhaaks ruokakaupaks. Järvenpään Citymarketin kauppias Markku Hautalahan on ollut mun Pafos-seminaarissa

seitsemän kertaa, seitsemän kertaa. Sen ohella, että hän on lähettänyt sinne kaiken aikaa

ihmisiä. Vois kysyä, että seitsemän kertaa, että eks nyt esimerkiksi vaikka viisi ois riittänyt.

Et vaihtuiks Esan sisällöt tosiaan noin paljon. Mä tiedän myöskin, että monet henkilöt on olleet tässä Filosofia ja systemiajattelussa useita kertoja

ja Tiina Alahuhta-Kasko, Marimekon

ansiokas toimitusjohtaja, joka on johtanut Marimekkoa huikealla tavalla vahvistaen sen

asemaa ja arvoa. Mun mielestä Tiina on ollut Pafoksella ehkä 4 kertaa, ehkä 5 kertaa.

Vois sanoa, että mikä tollasessa voi olla pointti, no yksi tapa ajatella, mikä tollasessa voisi olla pointti, ois se, että sähän

voit ajatella näin että, jos sulla ei oo rakennetta,

niin tarvitaan jotain, minkä kautta sitten se joku tärkeä kuitenkin voisi toteutua, siis vaikka ei ole rakennetta ikään kuin takaamassa että se joku tulee.

Yksihän tapa ajatella on, että sä onnistut ajattelemaan jonkun asian jollakin pisteytyneellä hetkellä tarpeeksi syvästi läpi,

niin melko varmaan tarkoittaa sitä, että sä saat siihen ikään kuin tarvittavan tunteen sillä hetkellä mukaan,

ikään kuin, että se sointu, mikä syntyy, on semmoinen, että se sun oman sisäisen järjestelmän kautta kytkeytyy johonkin tarpeeksi syvään ja moniulotteiseen, tavallaan syntyy semmoinen pienoinen Trinity-

hetki sen puhelimen kanssa, jonka merkki on se tunne, mikä siihen johonkin ajatukseen, johonkin oivallukseen liittyy.

Tästä on kysymys, mikä se sit onkaan, niin sanallisesti ilmaisee joku juttu.

Niin tällainen ajatus siitä, että tunne auttaa toistossa kun rakennetta ei ole.

Siis antais toistolle tietyn oikeutuksen, et kannattaa johonkin samaan

keissiin esimerkiksi mahdollisesti palata, jotta sä saat sen elävästi jälleen väreilemään sen jonku asiaan, mille ei sinänsä oo jotakin rakennetta,

mikä sitä ehkä sit tulevaisuuteen mukanaan kuljettais. Siis tavallaan se pointti, mä sanon tän vähän toisella tavalla vielä näin, että

tossa aamupäivällä mä sain yhden

mun rakkaan kaverin, hyvän ystävän, tyttäreltä viestin, että iltapäivällä nähdään.

No mä vastasin hänelle, että ihan tosi mahtavaa, että tuut mukaan. No sit mä jatkoin siihen, koska mä tiedän, että hänen isänsä myöskin

oli eilen lähettänyt mulle viestin, että "Esa mä oon linjoilla 15.15 huomenna",

No mä vastasin hänelle, että, mä sanoin tän henkilön nimen, ja että isä se ja se on myöskin linjoilla. No sitten tää tytär vastasi mulle, että Martina on myöskin siellä, koska hän suorittaa sitä.

Et siis tää ensin mainittu tytär on jo valmistunut aikaa sitten, hän on töissä,

mut Martina opiskelee ja on suorittamassa tätä juttua. No mä olin ihan fiiliksissä, että

tää on kyl tosi hienoa. Ja mulle tuli mieleen siis tää tilanne

semmosessa dokumentissa George Harrisonin muistokonsertista

Madison Square Gardenissa, jonka Eric Clapton oli järjestänyt

ja jossa sitten oli siis kaikki ketä voidaan kuvitella.

Ja sitten siinä kyseisessä konsertissa tai siihen liittyvässä taltioinnissa on myöskin sitten tällasta dokumentaarista aineistoa ja bändissähän oli myös mukana

George Harrisonin poika, joka näyttää uskomattomalla tavalla George Harrisonilta,

joka sitten tässä dokumentaarisessa osiossa sanoo, että mähän oon tuntenut kaikki nää, ketä tässä nyt esiintyy niin kauan kun mä muistan, siis Elton ja Eric,

sit hän luettelee näitä erilaisia megatähtiä, ketä siellä nyt sit esiinty

jatkaen sitten näin että "and of course uncle Ringo",

siis "uncle Ringo". No, tää kyl säväytti E. Saarista, siis tää uncle Ringo, siis tää ajatus siitä, että mä olisin tällanen uncle Esa

jonkun mun rakkaan kaverin tyttärelle tai pojalle. Musta se on niin ku tosi hieno ajatus.

Ja myöskin sellanen ajatus, että se tuo sit oman

semmosen lisäherkkyyden siihen johonkin nykyhetkeen, jos mä niin ku tiedän nyt, että

vaikka Martina on mukana tai et Emmi on mukana, et siis mä saan olla uncle Esa.

Ja se, että vaikka jotain tekee viimeistä kertaa, niin vois ajatella, että okei, jos sä teet jonkun viimeisen kerran niin kai se nyt sitten tuo siihen jonkun semmosen lisäulottuvuuden,

että kaikki pannaan peliin, mitä löytyy, siis tavallaan se pointti kun junnu-Leijonat oli hävinnyt loppuottelupaikan

niin sen valtavan taistelun jälkeen, niin he on sitten

lehdistötilaisuudessa. Ja siinä niin ku kaks kaveria on

ilman suojuksia ja ilman mitään jotkut lippalakit päässä,

aika lailla lyötyinä, mut sit ne sanoo niin että siellä on aika monta kaveria tuol pukukopissa, jotka on viimeistä kertaa mukana junnu-Leijonissa. Et kyl me nyt mennään

tohon pronssipeliin, niin et se ois jotakin kunniallista.

Siis tavallaan niin ku et sä ajattelet sen lisämerkityksen, mikä siitä jostakin tilanteesta syntyy,

niin tarkoittaa sitä, että sä saat myöskin sen, nyt tää on tärkeätä, tietyn idean ikään kuin soimaan.

Kun mä terävöitin mun ymmärrystä elokuvasta Matrix,

keskustelemalla meidän poikien kanssa eilen ja tänään, niin sitten muiden asioiden ohessa Oliver sano tällaisen pointin, että

ideahan oikeastaan ei ole idea ennen kuin se toistuu.

Tavallaan, että se idea silloin kun se on vasta ensimmäisen kerran tullut niin se

oikeestaan vielä ei ole idea, vaan se on pikemminkin vaan ikään kuin joku idean aihio.

Et se pointti siitä, että se idea voi syntyä ylipäänsä ideana on, että se toistuu.

Ja ehkäpä siihen voisi vieläpä jatkaa niin että se toistuu joissakin sellaisissa asiayhteyksissä,

jotka on elinvoimaisia,

ja siinä mielessä ikään kuin, että se idea ei ole vain jokin erillinen yksittäinen ilmiönsä ilman mitään kytkeä mihinkään,

et kun meidän elämämme kuitenkin nyt jatkuvat tässä, ni vois ajatella, että ihan hyvä ideahan se potentiaalisesti olis, se idea, että se joku tärkeä idea voisi sitten toistua.

Ja vieläpä niin, että se olisi jotenkin elinvoimainen se yhteys niihin asiayhteyksiin, mitä siellä jossakin sit onkaan.

Ja et ikään kuin että se puhelin soi siinä jossakin sivukadulla olevassa

vähän kuin hylätyssä puhelinkiskassa, mut sä vastaat ja sitä kautta sitten siirrytkin johonkin sellaseen ylempään todellisuuteen, jonka seurauksena sitten hyviä asioita voi tapahtua,

on siis se teema, mitä me tässä koskettelemme ja yksi syy, miksi se on niin tärkeä

tää teema kosketella, mä uskon, johtuu, teema tää on jälleen sellainen, mitä mä

saattaisin, jos olisimme fyysisesti yhdessä tilassa, niin mä

saattaisin näyttää pari minuuttia Lady Gagan videosta Bad Romance,

joka on ihan aikamoinen, siis Lady Gaga, oman alansa, mä sanoisin

oman taiteen alansa kaikkein luovimpia toimijoita maailmassa, tavattoman rohkea, innovatiivinen

artisti. Ja tää miten hän esiintyi Joe Bidenin virkaanastujaisissa,

niin kylhän se oli siis kerta kaikkiaan jotain suurta. Ja myöskin sen sydämellä toteuttamisen

teema, meidän ensimmäisen luennon sanastossa puhuen, siis sen ruusunostamattomuus-ilmiökentän suhteen, niin

se oli se nelos-ulottuvuus. Et se tosiaankaan ei ollut ruusunostamattomuutta, mitä siinä nähtiin

Lady Gagan suunnalta. Hänhän mielellään käyttää, kun hän laajentaa naisena olevuuden rajoja,

niin naisena olevuuden erilaisia kahlehtivia kliseitä, ihan siis äärettömän rajusti

ja paisuttaa ne aivan hillittömyksiin. Niin Bad Romance on tän ulottuvuuden aika hieno ilmentymä.

Et siinä Lady Gaga todellakin ketkuttaa ja sit siinä on tällanen

miesjoukko ja heidän johtajanaan tällanen kultaleuka, joka sit siemailee jotakin tiettyä gin tonicia, mitä siinä mahtaakaan siin siemailla kavereittensa kanssa

ja summat pyörii erilaisissa

uhkapelikonneissa ja mitä melkein sitten tapahtuu on, että tää Lady Gaga -hahmo polttaa itsensä niin sen romanssin

puitteissa mutta kuitenkin viime hetkessä pelastuukin toisin kuin kultaleuka, joka siinä sitten

kaikkien tyydytykseksi kärehtää kuoliaaksi. Mut tää bad

romance -teema on toki ihan aikamoinen teema siis siinä suhteessa, että

myöskin se sana, se käsite bad romance, et sulla voi olla jotain, joka koukuttaa, et se niin ku tuntuu jollakin hetkellä oikeestaan aika hyvältäkin.

Toki tietenkin vois sanoa näin, että jos se toimii niin hienosti

niin minkä takia sä sitten ryömit. Ja et tavallaan ulkoapäin niin sä

näät siitä jostakin sun kaverista, et toi on ihan toivoton toi tilanne. Et koska sieltä sisältä ihminen välttämättä ei näe sitä

Matrix-voimaa, et kuinka sä oot siellä jossakin kennossa, jossakin uskomattomassa kuplassa, ja kaikki

mitä sä sit niin ku sepustat siitä, et kuinka hienolta siel kuitenkin sitten niin ku tuntuu niin on loppujen lopuksi, ulkoapäin näkee,

niin selittelyä. Et tavallaan tää bad romance -teema ajateltuna siis nimikkeenä

tietynlaiselle sellaiselle, joka ihmisyydessä toistuu,

et joku vaikka rakastuu väärään tyyppiin. Joku niin ku kansakunta voi rakastua väärään tyyppiin.

Me tiedetään tästä esimerkkejä maailman historiasta. Et sä saatat olla bad romansessa jonkun sun oman automaatiopatteriston, niin sanoakseni, kanssa,

joka automaatiopatteristo siis voi olla jotain vaikka sun tottumuksia.

Et sä oot vaan tottunut johonkin ja näin sä sit automaattisesti toimit jollakin tietyllä tavalla vaikka aamuisin.

Ja sehän ei olisi yllätys, jos erilaiset sellaset teknologiat,

mitä kehitetään, koska hyöty siitä, että niitä kehitetään niin ku niitä kehitetään koukuttaviks,

on ihan valtava, niin olis sellaisia, että sit yksittäisessä tapauksessa, elikä sun tapauksessa,

oliskin käynyt näin, että sä oisit siihen johonkin nyt sitten algoritmikennoon sitten niin ku ajautunut joiltakin osin.

Et tavallaanhan se on yllätys, että kuinka vaikeaa ihmisten on pitää mitään etäisyyttä vaikka kännykkäänsä. On se nyt jollakin tasolla hämmästyttävää.

Siis samalla tavalla voi sanoa, että on se nyt yllätys nyt jälkikäteen ajatellen, kun sä katsot jotakin dokumenttia vaikka 70-luvulta,

jotakin elokuvaa 70-luvulta, että kuinka se on niin kuin mahdollista, että nää koko ajan haluaa vetää röökiä.

Et se on vaan, että voi olla joku tottumus, jota joku sitten sosiaalinen tilanne myös osaltaan ylläpitää, voi olla joku

sovinnaiskäytäntö, joka tekee tosi automaattiseksi tietyn käden liikkeen vaikkapa.

Et tossa kun mä kävin aamupäivällä hakemassa tosta lähipiknikistä patongit

tälle meiän studiotiimille, kun tää

live-tilanne on ohitse niin panin merkille siinä kun mä odottelin, että siinä oli kaksi nuorempaa leidiä, jotka istuskeli siinä yhdessä pöydässä ja kumpikin sitten

selas kännykkäänsä samal ku he istu siinä vastapäätä toisiaan. No siis tää ei oo mikään kritiikki, tää on vaan niin ku oikeestaan sen havaitseminen, et se on niin ku yllättävän vaikea ihmisen pitää

itsensä irti tosta algoritmista, mikä toi nyt sitten on mut varmaan jotkut noista on semmoisia et ne ei palvele ihan parhaalla tavalla

sitä mihin sä syvemmin asiaa jos ajattelisit niin todennäköisesti tähtäisit. Myöskin se voi olla joku persoonallisuuspiirre, sanotaan 22-vuotiaana,

joka sun mielestä, se persoonallisuuspiirre, on ihan siis kerta kaikkiaan sinua itseäsi niin sellasella tavalla, et sen suhteen automaattisesti ajattelet, et mitään ei voida tehdä.

Se voi olla joku sellainen, mihin myöskin liittyy jotakin

siinä mielessä myönteistä, että tietyt tuotannollisuudet muuttuvat helpommiksi, koska sulla on se joku halua tuntea, että sä oot oikeassa. Niin se sitten saa sua kilvoittelemaan

vaikka argumentatiivisesti ja et sä haluat tuntea itsesi päteväksi.

Se on niin kun hyvä tunne tuntea itsensä päteväksi, koska monissa tilanteissa sä kuitenkin et ole pätevä, niin näin ollen sä ehkä sitten kilvoittelet ollakses pätevämpi

jatkossa jonkun jutun suhteen. Et omanarvontunto, on kaikennäköisiä asioita, halu viihtyä, ihminen halua viihtyä,

kunnianhimo, et siis monenlaiset asiat on sellasia, et se, että ne on bad romance paljastuu vasta ku se menee överiksi.

Mut kun sulla on keissi käynnissä, niin se voi olla, että sä et huomaa, millon se menee överiksi.

Sen lisäksi sulla on joku automaatio, millä sä blokkat, kun sun joku paras kaveri sanoo, et hei, toi on nyt menos överiksi sulla.

Et vaikka se ois kuinka ilmeinen se asia, joku vaikka alkoholin juonti, vaikka se ois kuinka ilmeinen ja kuinka objektiivisesti osotettavissa oleva asia,

niin eihän sun tartte sitä kuunnella. Et sä voit siis ottaa tollasen Trump-tyylin siihen. Et tää on nyt ihan selvästi ni äänet on laskettu väärin.

Et kun se sun elämäkumppani sanoo, että sä joit puolitoista pulloa viiniä,

koska hän sattumoisin laski sen, niin sä väität ettei niin tapahtunut.

Ja kuka sen tietäis paremmin kuin sä itse, ja mistä sä tiedät sen varmasti, koska sä niin välittömästi tiedät sen.

Et tää bad romance -teema on kyl aikamoinen teema silloin kun se

kouraisee meitä jonkun sellaisen muodossa, minkä me hahmotamme omaksi persoonallisuuspiirteeksemme, koska silloin

meillä on myöskin automaattisesti mielestämme oikeutus sille, että se on just mitä se on, koska se ei voikaan muuttua.

Myöskin se voi olla joku ihan vaan valinta.

Jos sä ajattelet siis Ruotsin kansa.

Siis tähän asti on uskottu, että Ruotsin kansa on siis maailman kehittynein kansa, joka kenties kisaa tästä paikasta sanotaan Sveitsin kanssa.

Et mikä nyt jos koskaan ei oo järjestäytynyt yhtä rationaalisesti ja yhtä kansanvaltaisesti

ja kaikenlaisilla sellasilla periaatteella, yksilöä kunnioittaen, ku mitä vaan ihmiskunta on keksinyt hyviä periaatteita, niin nimenomaan just

tää kansa on sellasella tavalla organisoitunut, myöskin koska se onnistu pysymään vaikka toisesta maailmansodasta ulkopuolella ja niin päin pois ja

sillä on kaikkennäköistä sellaista ollut siellä läpi vuosisatojen generoitu, varallisuutta, millä rakentaa juttuja.

No nyt kun katsotaan, että mitenkä sitten Ruotsin kansa vastaa tilanteeseen, missä niin kuin tälläinen koko maailmaa kohtaava tauti jyllää,

ni huomataan et he onkin jonkun aikasemman valintansa kanssa uskomattomalla tavalla nalkissa.

Ja kohta alkaa oikeudenkäynti presidentti Trumpia vastaan mut kun

se tapahtuu senaatissa niin sehän ei ole oikeudenkäynti siinä merkityksessä kuin nyt vaikka Suomessa tapahtuu oikeudenkäyntejä. Ja tän takia niin siellä

siis äänestää tää senaatti, joka jo aikaisemmin monet sen jäsenet ovat kertoneet täsmälleen, miten he tulee äänestää, siihen katsomatta mitä ilmenee.

Ja miksi he äänestää, niin kuin he äänestää, no siitä syystä, kun he ovat jo valinneet sen, niin ennen kuin edes ääniä oli laskettu.

Siis tää on ihan valtava tää ihmisessä oleva automaatio, joka lyö meidät kiinni tiettyyn sellaseen algoritmiin, tiettyyn sellaseen matriisiin, missä ne sun aikaisemmat valinnat sanelee, et mitä sä sitten tuut tekemään.

Se on bad romance jonkun ratkaisustrategian kanssa, joka joskus toimi. Siis eihän se oo niin ku sattumaa että sä reagoit jossakin tilanteessa automaattisesti jollakin tavalla.

Se monessa tapauksessa, se sun reaktio siinä jossakin tilanteessa heijastelee sitä, että se joskus toimi ihan tosi loistavasti ja sehän voi olla, että jossakin tilanteessa, kun sä oli 4-vuotias, kun sä olit 5-vuotias, 6-vuotias, 7-vuotias, 8-vuotias

joku sellainen tosin varhaisen vaiheen tilanne on ollut ihan tosi epätoivoisen vaikea

ihän millä vaan kriteereillä. Et jotenkin siitä täyty selvitä ja sä selvisit.

Mut hankaluus syntyy siitä, että sä meetkin sitten sen ratkaisustrategian kanssa sellaisiin tilanteisiin, johonka se ei ollenkaan oo mikään ratkaisustrategia alun pitäenkään, niihin oiskaan ollut.

Et tää bad romace -käsite, sulla voi olla joku alaspainava identiteettitarina, siis jokaisellahan meistä on joku tarina siitä, että ketä me olemme.

Ja et jos me ajatellaan vaikka itseä nyt tässä kohdassa käyttäen tota aika pientä esimerkkiä mut se ehkä valaisee kuitenkin tätä, siis tää uncle Esa -tarina, se on tietynlainen identiteettitarina,

mut ku se on tietynlainen identiteettitarina, siis tietyltä osin koskien sitä, että mitä mä oon

maailmassa, et de facto mähän oon joillekin ihmisille henkilö, joka on sen jonkun ihmisen, joka on nyt vaikka 20-vuotias, vanhempien kaveri,

joka sit niin kun joskus ilmestyy jossakin kohdassa. Se on osa de facto mun identiteettiä, mut mähän voin hahmottaa sen identiteetin myöskin sellaisena,

et siihen liittyy tietty sellainen, toivottavasti positiivinen vaikuttavuuden merkitysulottuvuus,

et voidaan hetken aikaa soittaa yhdessä jossakin bändissä, jolloin sitten se joku nuori henkilö kuulee sen oman soinninsa vähän eri tavalla,

koska hän soittaa mun kanssa siinä, ja mä tuon jonkun ulottuvuuden, jota siihen muuten ei ois tullut.

Ja viimeisenä kohtana niin meillähän voi olla bad romance jonkun kokonaisen elämänmuodon kanssa. Mä veikkaisin,

että näin melko varmaan on. Kaikki tämä on kuitenkin samanaikaisesti, huomatkkaa, järjestelmä 2 - tasoista tarkastelua, johonka

nähden nyt sitten mä tässä tarjoan tällaisen potentiaalisen kahvakäsitteen, tällaisen mahdollisen majakkamääreen kuin bad romance,

joka sitten siel jossakin merellä saattas valasta sitä sun purjehdusta.

Ja jos näin tapahtuis, silloin se tarkoittais, että kysymys ei oo niinkään siitä, että minkälaisia erilaisia itsepetoksen muotoja

ihmisillä geneerisesti voi olla vaikkapa, tai jollain todennäköisyydellä jossakin yhteisössä on. Kysymys koskee sua

sun kannalta dramaattisen merkityksellisesti potentiaalisesti. Näin sen johdosta, että sähän voisit ottaa tommosen

avauksen et joku tuo kiekon hyökkäysalueelle ja sä oot siellä valmiina, et tuli syöttö ni sä pääsetkin ampumaan niin kun tosta kohdasta, ku on bad romance. Siis mä sanon sen vielä vähän

toisella tavalla, että yks sellanen ilmiö, joka, mä vähän ensimmäisessä luennossa viittasin tähän,

askarruttaa mua tosi paljon, se että mun mielestä ihmiset ei lue kirjoja tarpeeksi.

Mun mielestä. Ja näin sitten mä oon monta vuotta miettiny tätä, et mikä olisi jotenkin keino muodostaa jotain sellaista siltaa,

mikä toisi ihmiset nyt siihen kirjojen pariin. Et jos ajatellaan vaikka verrattuna tilanteeseen kymmenen vuotta sitten, niin ihmiset esimerkiksi on kuvien parissa

de facto nykyisin enemmän kuin he olivat 10 vuotta sitten, puhumattakaan siitä, mitä ihmiset olivat kuvien parissa vaikka 20 vuotta sitten. Et esimerkiksi nämä kaksi ladya

picnicissä tänään olivat melko varmasti kuvien parissa. Ja tää ei oo mikään kritiikki, tää on vaan toteamus.

Mut voihan ihmiset olla myöskin kirjojen parissa. Miksi ihmiset olisi kirjojen parissa?

No yksi syy siihen vois olla se, että ihmiset ois ajatellu näin, että monet jutut mun elämässä on sellasia, että mä oon oikeestaan aika reaktiivinen niihin nähden. Siis jotain tapahtuu meikäläisessä

automaattisesti. Olen huomannut että tää ei kaiken kaikkiaan oo mikään kauhean hyvä juttu. Tästä syystä haluan tässä, paitsi rikastaa sitä, et miten mä reagoin, elikä miten mä automaattisesti toimin, niin sen lisäksi kaiken kaikkiaan mä haluan pohtii vaihtoehtoja.

Ihan noin muutenkin hyödyntäen sitä kapasiteettia, mikä mulla ihmisolentona on, niin tehdä, käyttäen sitä hyväkseen, mitä Kahneman

maineikkaassa kirjassaan kutsuu järjestelmä kaksi, jolle järjestelmälle kaksi on monia muitakin nimikkeitä,

mut nyt jos Kahnemanin käsitystä käyttää niin se on järjestelmä kaksi. Ja tässä suhteessa kykenen siihen päättelyyn, että jos

joku on tehnyt tommosen jonkun kirjan, niin varmaankin hän on sit käyttänyt omaa järjestelmäänsä kaksi ihan tosi paljon.

Ja näin ollen niin mä saatan saada nyt sitä kautta kaikenlaisia avauksia omaan järjestelmääni kaksi ja sitä kautta potentiaalisesti myöskin mun järjestelmään yksi.

Mut kun hankaluus tässä kohdassa on se, että sun järjestelmä 1 saattaa blokata sen väylän alun alkaen jo.

Siis jos sä ajattelet itseäs amerikkalaisen jalkapallon yhteydessä.

Et sä oot tällainen wide receiver, siis pointtina on se, että sul on ihan valtava gloria tarjolla,

koska sä oot tää pelaaja, joka pystyy juoksee uskomattoman nopeasti, ja sitten poimimaan jossakin 50 metrin päässä jonkun pallon, joka tulee just siihen paikkaan, mut

ongelma on se, että sun pitää olla siellä oikeassa paikassa oikealla hetkellä,

sun pitää pystyy juoksemaan tarpeeksi nopeasti, et muut ei saa sua kiinni ja edelleen sitten sun pitää pystyä ottaa se pallo vastaan kun se tulee just siihen paikkaan.

Mut vaikka tämä kaikki on tosi haasteellista, se varsinainen haaste on se, että se pallo ylipäänsä tulee sinne.

No miten se pallo voisi tulla sinne? No se voisi tulla sinne, jos sun joukkueen pelinrakentaja

saa heitettyä sen sinne. No okei, miten se on mahdollista, että se pelinrakentaja pääsee heittämään sen sinne, eikö vastustaja tiedosta tätä, että se

pelinrakentaja nimenomaan pyrkii heittämään sen jonnekin ja sitä kautta mahdollisesti just sinne, minne se sit meneekään. Joo joo, nimenomaan, ja tän

takia vastustaja on varautunut siihen, että kun peli alkaa elikkä pallo toimitetaan jonkun tyyppin jalkojen välistä

tälle pelinrakentajalle. Niin kun tämä tapahtuu, niin vastapuolen pelaaja tekee kaikkensa päästäkseen kiinni siihen pelinrakentajaan.

No niin, ja nää on aikamoisia, voisi kuvitella, tyyppejä, jotka on, koska kysymys on siis fyysisestä voimasta lähtökohtaisesti.

Et kysymys ei ole siis sellaisesta, mikä jotenkin älyllisessä mielessä todennäköisesti sisältäisi monia eri vaihtoehtoja, et se on niin ku

aika lailla suoraviivainen tapahtuma, mikä käynnistyy siinä tilanteessa kun se pallo on toimitettu pelinrakentajalle, joka siis tyypillisessä tapauksessa

peruuttaa muutaman askeleen päästäkseen sitten vapaasti heittämään sieltä jostakin sulle, joka wide receiverinä oot lähtenyt juoksemaan

ollaksesi sit just siinä jossakin sovitussa paikassa.

Ja sun pelinrakentajalla on siinä sellanen kolme sekuntia aikaa, se voi olla viisi sekuntia aikaa parhaassa tapauksessa, edellyttäen, nyt tää on se pointti,

että teillä on tarpeeksi hyvä puolustuslinja suhteessa tähän teidän pelinrakentajaan ja siihen, että paljonko siellä on niin ku

tulossa voimaa kohti pelinrakentajaa. Sä tarvitset nää puolustajat siihen sun ympärille, jotta se joku, jotta se pelinrakentaja voi toimia,

johon tyypillisesti kukaan ei sen kummemmin kiinnitä huomiota yksilötasolla, näihin puolustaviin hahmoihin,

koska se on tavallaan sellasta harmaata massaa. Mut jos sitä harmaata massaa ei ole niin kaikki on menetetty de facto.

Se on vaan, että jos onnistutaan elikä jos tää harmaa massa onnistuu,

mut sen lisäksi se quarterback onnistuu ja sit sä vastaanottajana onnistut, ni

kaikki juhlii teitä, et kaikki katsoo sitä moneen kertaan hidastettuina,

ku se näyttää niin uskomattoman hienolta, niin suoritukselta, koska se, joka sen mahdollistaa, se ei näy

monenkaan silmiin ku huomio menee ihan muihin asioihin, on siis tää ilmiö nyt suhteessa lukemiseen,

koska sun systeemi yksi on sellainen, että se lähtökohtaisesti taklaa sen

quarterbackin. Et esimerkiksi, jos mä sanon, että Daniel Kahneman, talousnobelisti, joka on itse asiassa empiirinen psykologi, joka on henkilönä tosi sympaattinen, sen lisäksi kirjoittaa

tosi lämpimästi, on kirjassaan ajattelusta, joka on myöskin suomennettu, kehitellyt tällaisen teeman, joka on niin ku aika intuitiivisesti melko helppo hyväksyä se teema

ja sitä kautta myöskin sen mukaan tuominen omaan ymmärrykseen näyttäis aika

mahdolliselta monellekin. Niin harva siitä huolimatta hankkii käsiinsä tätä Daniel Kahnemanin kirjaa, sen johdosta, et sun tunne on automaattisesti

et sul oikeestaan on siitä jo nyt mukana matkassa suunnilleen mitä sä tarvitset, koska

sulla ei oo ajatuksena suuntautua sen kummemmin kokeelliseen psykologiaan.

Että sä et oo menossa johonkin tenttiin, missä tsekattais esimerkiksi sun tietämys Daniel Kahnemanin

jostakin kirjasta. Et on tiedossa, että Filosofia ja systeemiajattelun puitteissa sun ei tarvitse kirjoittaa Daniel Kahnemanin kirjasta riviäkään. Et ei oo mitään

erityistä suorituksellista pakkoa, miksi sun ylipäättänsä pitäisi miettiä Daniel Kahnemanin jotakin kirjaa yhtään sen enempiä muuta kuin

se, että jos sattumalta olisikin niin, että sä voisit siitä uskomattomalla tavalla hyötyä ja miksi sä voisit siitä hyötyä, koska mä sanoisin,

että aikalailla todennäköistä on, et jos sä vaikka lukisit sen kirjan ensimmäisen luvun, jossa on tommonen 20 sivua,

niin ajatuksella, mä veikkaan, että sieltä lähtisikin sun quarterbackilta uskomaton syöttö

suhteessa johonkin tilanteeseen, jossa sit se sun wide receiver sais sen vastaansa mutku sä et sitä täs tilanteessa salli.

Sä oot jo blokannut sen, et sieltä on ne vastustajat jo tulleet ja painanut alas sen pelkän ajatuksen, että sä voisit sieltä kirjasta lukea 20 sivua, ja sit sul voi olla semmonen jatkoajatus tän jälkeen, et mistä sä saat

sen käsiis. Et Esa mainitsi, että se on suomennettu, et sinänsä mä pystyisin lukemaan sen englanniksikin, kun kävin IB:n vaikkapa, voisin lukea sen englanniksi,

varmaan se olisi englanniksi käytettävissä, mutta helposti löydettävissä, varmaan se on edelleen in print, ja jos se ei oo in print,

ni ainakin siitä sit saa jonku digitaaliversion, mut kun mä haluaisin lukea sen suomeksi,

ja koska se on out off print ehkä suomeksi, niin näin ollen en mä nyt tässä sen enempiä viitti päättäni sillä vaivata. No jos joku sanois, että

no entäs sitten antikvaari.fi? Oisko mahdollista, että antikvaari.fi:stä itse asiassa sä pystyisit sen löytämään siitäkin huolimatta suomeksi, että se on out of

print suomeksi. Siis mä tuon täs vaan esiin sen, et kuinka valtava on se sun automaattisten ajatusten patteristo,

joka keskeisesti aiheutti sen lopputuloksen, että sä et edes ajatellut et sä sen kirjan hankkisit itsellesi. Ja tää ei oo mikään

kritiikki, vaan pyrin havainnollistamaan tiettyjä ilmiöitä, mutta samanaikaisesti mahdollisuutta, et mitä alkaisi tapahtua, jos sä sallisit sen,

että se sun sisäinen quarterback vois keskittyä hommaansa, et ikään kuin elämä vois antaa sulle syöttejä sieltä uskomattomiin tilanteisiin,

niin on siis se maailma, missä, ja nytte mä tuon tän takaisin tähän

Matrix-maailmaan, mut mä teen sen ihan tällaisella määrätynlaisella tavalla,

joka heijastelee yhtä semmosta tapahtumaa, tästä on jo vuosia,

kun yks mun kavereistani, ohjaaja Pekka Lehto,

oli valmistelemassa dokumenttia Matti Nykäsestä, joka valitettavasti koskaan ei valmistunut.

Mut Pekka on ihan mahtava tyyppi ja monella tavalla siis näkee tollasiin niin kun merkityshetkiin, siis tollasella elokuvantekijän, elokuvaohjaajan

terävyydellä. Niin kerran kun nähtiin, ni Pekka oli innostunut, koska Matti oli kiteyttänyt tällaisen pointin, kuin että, sun pitää antaa tsaanssille mahdollisuus.

Ni tää teki muhun kyl vaikutuksen tää mattinykäs-periaate, että sun pitää antaa tsaanssille mahdollisuus,

koska mä heti ajattelin, että toihan on koko Esa Saarisen filosofia.

Et mun koko filosofia on, että ihmiset antaisi tsaanssille mahdollisuuden. Että sä antaisit sille quarterbackille mahdollisuuden heittää, et näyttää, mitä hän heittäjänä pystyy olemaan.

Mut sul pitää olla puolustuslinja, jotta se on mahdollista. Niin tää "anna tsaanssille mahdollisuus" niin täähän on tällainen Matrix reloaded.

Et js on niin, että elokuvan Matrix asetelma on siinä suhteessa idealisoitu, että se erottaa toisistaan hyvin

kirkkaasti näyttäytyvän tosiodellisuuden ja sitten tämmösen simuloitun varjotodellisuuden, jota algoritmit hallitsee.

Et jos on näin, että tää erottelu, joka itsessään käsitteellisesti on helppo esittää ja myöskin taiteellisesti, kuten elokuva todistaa,

eduskuvallistaa, kuitenkin on siinä suhteessa idealisoitu asetelma, että tosielämässä me olemme aina kiinni jossakin järjestelmissä.

Et aina eduskuvallistamme sitä, mikä se todellisuus on.

Niin mitä vois tarkoittaa sitten meiän mahdollisuus antaa mahdollisuudelle mahdollisuus niin voisi olla se, että sä ajattelet näin, että sun täytyy jollakin tavalla saada itses tollaseen niin ku reloaded-tilaan.

Et ikään kuin että mikään algoritmi ei ota sitä sun juttua haltuun.

Et sä jotenkin saat sen niin ku hengittämään, et sä niin ku löydät sen jonkun puhelinlinjan siihen johonkin niin ku syvempään ja pääset takaisin

sit siihen johonkin syvempään tilanteeseen siinä jossakin emoaluksella, niin on musta tää Helene Schjerfbeckin Toipilas-

maalauk, siis yksi rakastetuimpia, mitä Ateneumissa on, siis jossa on tää niin ku mahdollisuuden mahdollisuus, huomatkkaa, se on nimenomaan se mahdollisuuden mahdollisuus

mun mielestä siitä syystä, kun tässä on epäselvää, et mikä tässä oikeastaan on se pointti.

Et missä se fokus. Et onko se tässä lapsessa, joka on siis tässä toipumassa jostakin,

mut ku hänellä on tällasta pientä puunvartta tai mikä toi onkaan niin sit tossa niin ku katselemassa, et onks se siinä se

pointti. Tuol on kirjoja tuol takana, et onks se muistutus jostakin sellaisesta siis mikä voisi kasvaa.

Myöskin toi ton lapsen katse, kun siin on sellanen tietty niin ku herkkä hauraus.

Et mikä siinä on sitä mahdollisuutta, niin mun sanani sille on, että tää on mahdollisuuden mahdollisuus, mikä täs on tarkastelussa, eikä ikään kuin niin ku mahdollisuus sinsänsä

Se ei oo mikään tietty mahdollisuus, että se on siis se, mikä ensimmäisessä luennossa oli siis se Bob Wilson -maailma. Siis se, mistä on edes

jälkikäteen on vaikea sanoa, et mikä se oli juttu, mutta silti sä näet, että kaiken kaikkiaan jotain sellaista lähti syntymään, mitä ei ois lähtenyt syntymään,

jos ei olisi ollut sitä jotakin hetkeä siellä. Ja tässä suhteessa, niin ajatelkaa

seuraavaa. Et ykshän sellanen ehkä-ajatus, ihan selvästi selvästi mahdollisuus

ajatuksellisesti meille

olis ajatella itseämme vähän enemmän luonnonolentona.

Mä sanoisin, että verrattuna tilanteeseen puolitoista vuotta sitten, niin oikeastaan aika monet meistä miettii enemmän ku

silloin me mietimme itseämme luonnonolentona, koska ei tiedetty, että tollanen joku

virus, mistä ei mitään tiedetty, voiski yhtäkkiä niin ku joka päivä uhata meitä erilaisista suunnista. Ja myöskin

se mahdollisuus, että sä itse ilmennät kuolemanvaaraa jonkun henkilön kautta suhteessa hänen vaikka isoäitiinsä

-teema on ihan selvästi tuonut esiin siis sen, että olemme jollakin tavalla osa jotain laajempaa kokonaisuutta,

jolle nyt vois antaa nimityksen vaikka luonto. Ja näin ollen sitten

ihminen vois ajatella tossa, että voishan noin vähän niin kuin enemmänkin ehkä ajatella.

Et vois mä ajatella itseni kuin luonnonolentona, et esimerkiksi vaikkapa että jos on niin että luonnon, se ois se teema nyt, et luonnon joku fundamentaali ilmiö, vaikka monimuotoisuus,

et ku tietysti luonnon on kaikenlaista, joka on fundamentaalista, ni vois sanoo, et no mikä nyt ainakin olisi fundamentaalista.

Vois sanoa, no melko uncontroversial on se, mitä kutsutaan monimuotoisuudeksi. No jos ajatellaa, että okei,

luonnon monimuotoisuus on vaikka uhattuna tai jollain aikajänteellä vähentyny niin ja niin paljon,

ni liittyykö tää niin ku meikäläiseen niin ku jollakin tavalla. Miten se mahtais niin ku liittyä?

Koska olen osa luontoa. Niin tää on ihan mahdollista ajattelutapaa. Et jos sä katsot vaikka jotakin lintua, niin sä ajattelet sitä lintua suhteessa itsees,

niin jollakin sellasella lisääntyneellä läheisyydellä, millä sä lähtötilanteessa, ennen ku sä halusit ajatella itseäs enemmän luonnonolentona,

niin sä tosiasiallisesti teit. Siis sä annoit sille linnulle, minkä sä näet sen jonkun varpusen, lentävän, tässä suhteessa tsaanssin

enemmän kuin normissa sä olisi tehny,

ennen kuin sä tulit sisään avaamalla siitä kahvasta käsin, mikä tää yks pikkuajatus täs on, entä jos sä ajattelisit itseäs enemmän luonnonolentona.

No huomatkkaa, että tää oven avaaminen, tällainen majakkamääre,
tällainen maisema, mitä tässä avataan, niin ei kerro, et mitä sun pitäisi sit oikeastaan tarkemmin
katsoen ajatella.

Ainoastaan sä voit todeta, et varmaan on niin, että joku sellainen tsaanssi,
mikä ei hetki sitten ois toteutunut, nyt saattaa toteutua, myöskin jos sä lähdet sit toistamaan sitä
ajatusta,

ni voi lisääntyä todennäköisyys siihen, että sitten jossakin elävässä tilanteessa syntyisikin asiayhteys,
jolla lähtiskin sit olen valtavia jatkoseurauksia.

Siis samantyyppisesti sun opintojen kautta vaikkapa, sä tuot jonkun osaamisen johonkin
ympäristöön, niin että sinne tuleekin ikään kuin se kosketusnäyttö sun mukana,

koska sä tulet ajatelleeks jotain, mitä kukaan siellä ei ajatellut, mut sit ku se kytketään

siihen johonkin, mitä siellä oli jo valmiina, ni lähteekin syntyy jotain mullistavaa,

on sitä maailmaa, mihin liittyy tämmönen ihan kuva,

joka tuli myöskin sen ensimmäisen luennon seurauksena yhdeltä sellaiselta

leidiltä, joka on myöskin ollut monta kertaa pafos-seminaarissa. Ja mä pyysin häneltä luvan, et
saanko mä käyttää tätä kuvaa. Tää on mun mielestä hyvin koskettava tää kuva.

Tää kuva on tän kyseisen leidin isän, tai siis vanhempien, mut täs tapauksessa isän,

ja siis kysymyksessä on tän isän 80-vuotispäivät. Ni hän oli tähän navetan kivijalkaan

tehny tällaisen taideteoksen, kun hän myöskin taiteellisesti suuntautunut tää isä, ni tän 80-
vuotispäivänsä kunniaksi,

jossa on heidän

Niin jos ajatellaan vaikka teemaa "elämä jatkuu", että on olemassa tilanne 20 vuotta tästä päivästä,

jossakin esimerkiksi hississä, missä sä olet, niin se teema toistettuna voi saada vaikkapa sellaisen
muodon, että tää nimenomainen kuva voi jotakuta niin

sellaisella tavalla sisäisesti liikuttaa, että syntyy joku syvempi yhteys,

joka joku syvempi yhteys saattaa olla se Trinity-hetki sen puhelimen kanssa, et syntyi joku
semmoinen

yhteys, et sä pääset siitä jostakin pintatodellisuudesta niin johonkin syvempään kiinni vaikka niiden
sun opintojen osalta.

Et se on ihan hieno juttu, kun ihminen opiskelee ja suorittaa erilaisia juttuja, oppii erilaisia asioita,

mutta se kaikki liittyy johonkin suurempaan de facto. Se ainoa kysymys

on, et no missä mitassa sitten, se, että kun se tosiasiaa joka tapauksessa liittyy johonkin suurempaan,

ni sit on osa sitä sun hahmotusta, sitä mitä sä tietoisesti pyrit saamaan aikaiseksi

toivottavasti jonkun semmosen suuntaisesti, mitä sä oot syvemmin ajatellu. Siis ajatelkaa tää vielä näin, että kun yks tämmönen

ilmiömaailma, mikä tota

sitten loppujen lopuksi Matrixissa tulee keskiöön, se on siihen asti tietyllä tavalla

vihjaavasti läsnä semmosella tasolla, että katsoja ehkä ei ajattele siitä sen kummempaa, ku mitä on

odotettavissa tommosessa elokuvassa, et jos siinä on joku hohdokas naishahmo ja sitten hohdokas päämieshahmo niin

melko varmaan heidän välillään on sit joku muukin ulottuvuus kuin vain se, että he tekee jotakin sankarillista ehkä yhdessä,

niin johtaa sitten siihen loppukohtauksessa,

että kun Morpheus, elikä tän vastarintaliikkeen johtaja, on pelastettu

ja sitten juuri sen yhteyden kautta, minkä tietty puhelinkioski mahdollistaa, pelastunut takaisin alukselle. Ja sitten

Trinity on myöskin pelastunut alukselle. Mutta Neo puolestaan ei pääsekään pelastumaan takaisin alukselle,

koska Agent Smith ampuu hajalle sen luurin.

Ni tää johtaa semmoseen taisteluun sitten Agent Smithin ja Neon välillä, minkä seurauksena Neo kuolee.

Mut koska samanaikaisesti hän todellisuudessa on paitsi siinä simuloitussa todellisuudessa, missä hän siis nyt kuolee taistelussa

Agent Smithin kanssa, niin hän kuitenkin on siinä todellisessa todellisuudessa siellä emoaluksella, joka on jollakin tavalla yhteydessä nyt siihen, joka siellä simuloitussa todellisuudessa on kuolemassa, niin siinä todellisessa todellisuudessa Trinity kertoo

Neolle rakastavansa häntä. Ja näin hän sitten herääkin henkiin siinä simuloitussa todellisuudessa ja sitten tuhoaa Agent Smithin.

Et se on itse asiassa rakkauden teema loppujen lopuksi

nyt tässä tapauksessa väylänä siitä emoalukselta siihen simuloituun todellisuuteen, minkä kautta sitten se yhteys syntyy. Niin tässä hengessä, niin mitä mä haluaisin täs tehdä nyt

lopuksi on, että ku

yksi tämmönen muoto, minkä tollanen Matrix Reloaded vois saada jonkun ihmisen elämässä aikaiseksi kirjojen kautta on se, että sä niin kun jollakin tavalla onnistut uudelleenkirjoittamaan jotain,

ni on se, että sit löydät jonkun sellaisen tekstin tai tekstinpätkän

ja vieläpä ehkä niin, että aika lyhyessäkin otoksessa siis sellaisessa otoksessa, missä sä et oo valmistautunut siihen esimerkiksi kahdensadan sivun verran,

sä kentis pääset siihen sisään, niin tässä hengessä mä haluaisin,

täs lukee tällaisen ihan pienen pätkän Joseph Brodskyn kirjasta Veden peili, tää on siis suomennos, Watermark,

tää on tällainen kirja Venetsiasta. Hän siis oli nobelisti, Joseph Brodsky. No me ollaan Pipsan kanssa oltu

aika paljon Venetsiassa, siis se on erikoinen, aivan erityinen kaupunki, mutta se kaupungin ajatus, siis jonkun pysyvän

ajatus on yhtäältä sellainen teema, mihin nähden sitten puolestaan taas veden teema, että sä itse luonnonolentona siis esimerkiksi vetenä,

et sä oot tietystä katsonnosta vettä, vois sitten antaa sen ympäristön, missä tää seuraava pätkä, mihin tämä kirja päättyy, niin vois saada sen ikään kuin

oikean ympäristönsä niin sun kuulla tietyn teeman toistuvan sellaisella tavalla, joka kytkee sen oikeisiin asiayhteyksiin elävästi siinä sun

nykyisyydessä. "Sallikaa minun toistaa.

Vesi on yhtä kuin aika ja tarjoaa kauneudelle kaksoisolennon.

Me, jotka olemme osaksi vettä teemme kauneudelle saman palveluksen.

Vettä vasten hankautuessaan tämä kaupunki kohentaa ajan ulkonäköä, kaunistaa tulevaisuuden.

Se on tämän kaupungin rooli maailmankaikkeudessa sillä kaupunki on staattinen kun me puolestamme liikumme.

Kyynel on siitä todiste. Sillä me lähdemme ja kauneus jää.

Me suuntaamme kulkumme tulevaisuuteen, kun kauneus puolestaan on ikuisesti läsnäoleva.

Kyynel on yritys jäädä, viipyä aloillaan, sulautua kaupunkiin.

Mutta se on vastoin sääntöjä. Kyynel on taannehtiva tulevaisuuden kunnianosoitus menneille

tai sitten se on tulos, joka jää, kun suurempi vähennetään pienemmästä,

kauneus ihmisestä. Sama koskee rakkautta, sillä myös rakkautemme on meitä suurempi."

Ni siihen päättyy tää Joseph Brodskyn Veden peili. Ja siihen mä oisin myöskin päättäny tän meidän

toisen luentomme. Kiitos keskittymisestä. Ensi viikollahan ei oo luentoa, et

me näemme sitten kahden viikon päästä, mut nyt on mahdollisuus vielä noihin sivuhuonekeskusteluihin.

Kiitos hyvät ystävät tästä.